

Ljubljanska banka

**nadaljuje tradicijo
GORENJSKE KREDITNE BANKE**

LETO XXV. — Številka 36

Ustanovitelji: obč. konference SZDL
Jesenice, Kranj, Radovljica, Sk. Loka
in Trzin — Izdaja CP Gorenjski tisk
Kranj. Glavni urednik Anton Miklavčič
— Odgovorni urednik Albin Učakar

GLAS

KRANJ, sredi, 10. 5. 1972

Cena 50 par

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik.
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko.
Od 1. januarja 1964 kot poltednik.
In sicer ob sredi in sobotah.

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Dosmrtni predsednik Centralnoafriške republike Jean Bedel Bokassa, ki je bil na uradnem obisku v Jugoslaviji, je v ponedeljek odpotoval v domovino. Med obiskom v naši državi je v soboto dopoldne prišel tudi na krajši obisk v Slovenijo. Tako je v nedeljo dopoldne prišel na Bled, kjer ga je na blejskem gradu pozdravil predsednik občinske skupščine Stanko Kajdiž, krajši program pa je gostom pripravila tudi gorenjska folklorna skupina. Po tem je bil v vili Bled pogovor s 30 slovenskimi gospodarstveniki. Na sliki: Jean Bedel Bokassa in Stanko Kajdiž na blejskem gradu. — A. Z. — Foto: F. Perdan

V ponedeljek v radovljiški in jeseniški občini ni bilo kruha

Pojasnili delavcev v pekarni Zito Lesce, da so mirno sedeli ob nezakurjenih pečeh, je bilo kratko: »Na sestanku

24. aprila smo v našem obratu obljubili, da za prvomajске praznike ne bomo delali težav in da bomo spekli dovolj kruha. Čeprav se naš problem vleče že več kot pol leta, čeprav delamo ponoči, ob sobotah, nedeljah in praznikih in čeprav imamo izredno nizke osebne dohodke, smo razumeli, da se ti problemi ne morejo rešiti čez noč. Vendar smo se takrat tudi sporazumeli, da bomo na sestanku 4. maja s predstavniki radovljiške in jeseniške občine skušali najti rešitev do 15. maja. Sestanka 4. maja ni bilo. Bil je preložen na 8. maj. Ko pa smo izvedeli, da tudi 8. maja ne bo sestanka zaradi odsotnosti predstavnikov občin, smo videli, da se naš problem od-

laga. Nismo videli možnosti, da se bo zadeva kaj kmalu uredila. Razen tega smo aprila dobili manjše osebne dohodke kot februarja letos. Zato smo se tako za nas kot za vse delavce in prebivalce v zgornjem delu Gorenjske morali odločiti za zelo neprijetno in skrajno možnost. Sklenili smo, da ne bomo spekli kruha.»

V noči od nedelje na ponedeljek bi morali speči za zgornji del Gorenjske okrog 10 ton kruha, 12 tisoč žemelj, 3 tisoč kosov pečiva. Teh izdelkov torej v ponedeljek ni bilo na trgu, ker v nedeljo ob 18. uri niso zakurili peč.

Vodstvo pekarni Zito v Lescah je za prekinitev dela (Nadalj. na 24. str.)

PEKARSKI PROBLEM

Od 1965. leta naprej, ko smo bili priča številnim podražitvam, trem devalvacijam in dveh reformam, se je kruh podražil za 19,5 odstotka. Pšenica, kot osnovna surovina za kruh, pa se je podražila za okrog 300 odstotkov. Razumljivo je, da so številne podražitve vplivale neposredno tudi na pekarstvo. Zaradi povečanih stroškov se je nenehno zmanjševala akumulacija. Da so bila pekarska podjetja kos številnim težavam, je prihajalo do združevanj s sorodnimi panogami in do uvajanja novih izdelkov (bonboni, čokolada, itd.). S prilagajanjem razmeram so pekarska podjetja vseeno uspela izboljšati kvaliteto kruha, modernizirali so peči, vlagali so sredstva v nove objekte in naprave in tako poskrbeli za nemoteno preskrbo tudi v najoddaljenejših krajih od pekarn. Vendar pa je zdaj nenehno naraščanje stroškov pripeljalo družbeno pekarstvo na rob rentabilnosti. Večja podjetja, kot je na primer kombinat Zito, tudi že s prelivanjem sredstev iz drugih dejavnosti, ne morejo skoraj več pokrivati izgub v pekarstvu. In da je danes položaj še toliko težji, je pripomogla nazadnje še zamrznitev cen. Ne gre le za to, da danes večina meni, da je kruh prepoceni. Te ve so tudi druge. Da podjetje danes pravočasno dobi osnovno surovino za kruh — pšenico, jo mora plačati naprej. To pa panogi, ki je tako rekoč brez akumulacije, že zdaj nevzdržen položaj samo še poslabšuje.

Očitne so seveda tudi posledice, ki zadevajo zaposlene v pekarstvu. Osební dohodki pekarn so danes močno pod poprečjem. Za 20 odstotkov so nižji, kot to dovoljuje družbeni sporazum. Peči v kombinatu Zito so lani zaslužili poprečno 1330 dinarjev na mesec skupaj z nočnim delom. Po drugi strani podatki kažejo, da le redki delavci iz pekarske stroke dočakajo pokojnino. Mnogi že prej zaradi različnih (poklicnih) bolezní postanejo delovni invalidi. Njihove zahteve po skrajšani delovni dobi so zato prav gotovo vredne hitrejšega ukrepanja; posebno še, ker so njihove vloge glede tega stare že skoraj tri leta! Potem je tu še nenehno nočno delo, delo ob nedeljah, sobotah in praznikih, zaradi česar močje in očetje v tem poklicu tako rekoč nimajo pravega družinskega in družabnega življenja. Vse to je v nekaj letih povzročilo, da zdaj skoraj ni več mladih, ki bi se še odločali za tak poklic. Iz dneva v dan pa nastajajo novi problemi tudi zato, ker mnogi zapuščajo delo v tej stroki in se zaradi višjih osebnih dohodkov in dnevnega reda raje odločajo za drugo službo. Kolikšna so nesorazmerja, najlepše pove primer, da je kvalificirani pek, ki se je kasneje zaposlil v drugem podjetju za vratarja, zaslužil več kot prej v pekarstvu.

Problem je torej takšen, da ga mora reševati celotna družbena skupnost: od pekarskih podjetij, občin in naprej. Vendar so trenutno izgledi zaradi ukrepov, ki še veljajo, za učinkovitejše reševanje tega problema slabi. Kaže, da težak položaj resnično lahko delno ublažijo le kompenzacije, ki jih na primer predlaga podjetje Zito občinam. Za prihodnje pa je gotovo, da tudi cene ne bodo vsega rešile. Pri tem našem vsakdanjem kruhu bo treba na vsej črti marsikaj spremeniti.

A. Zalar

**jubilejna
mešanica
BRAVO**

**špecerija
BLED 15**

Demonstracija novih proizvodov za gradnjo

Merkur Kranj

12. MAJA V PROSTORIH GORENJSKEGA SEJMA

JESENICE

Na ponedeljkovi seji predsedstva občinske konference ZMS Jesenice so se menili o proračunu konference za leto 1972. Predsednik in sekretar sta podala kratko poročilo o dosedanjem delu, menili pa so se tudi o prireditvah v mesecu mladosti.

Prejšnji teden je bil razgovor štaba pohoda odredov na Pristavo v Javorniških rovih z udeleženci pohoda iz vse občine. Mladi pionirji in mladinci bodo krenili na Pristavo 20. maja po partizanskih poteh. Sodelovalo bo 7 odredov iz osnovnih šol v občini in 3 odredi iz srednjih šol, taborniki, odred Jeklar itd. Letos računajo, da se bo pohoda udeležilo rekordno število mladine, sodelovalo pa bo tudi precej nekdanjih borcev, ki bodo mladim pripovedovali o borbi v teh krajih in tako dosegli namen tega pohoda. Na zboru na Pristavi bodo sprejeli pionirje v mladinsko organizacijo, o svojih srečanjih s Titom pa bo spregovoril član federacije Miha Marinko.

KRANJ

Kranj, 9. maja — Ob 18. uri je prispel v Iskro Elektromehaniko Kranj Miha Marinko. Z mladimi Iskraši se je pogovarjal o življenju predsednika Tita in spominih nanj.

Jutri bo druga seja krajevne organizacije SZDL Vodo vodni stolp v Kranju. Na konferenci bodo ocenili dosedanje delo in se pogovorili o delovnem programu za naprej. Razpravljali bodo tudi o programu dela sveta krajevne skupnosti.

RADOVLJICA

Osemčlanska delegacija radovljiške občine pod vodstvom predsednika občinske skupščine Stanka Kajdiža je v ponedeljek jutraj odpotovala na štiridnevni obisk v Beograd, kjer se bodo s predstavniki skupščine mesta Beograd pogovarjali o turističnem sodelovanju med obema občinama.

Jutri dopoldne bo v hotelu Jelovica na Bledu delovna konferenca občinskega sindikalnega sveta, na kateri bodo razpravljali o uresničevanju političnih ciljev in nalog sindikata. Na dnevnem redu je tudi razprava o uresničevanju ustavnih dopolnil.

A. Z.

ŠKOFJA LOKA

V ponedeljek ob 17. uri se je sestala komisija za kadre pri občinski konferenci ZKS Škofja Loka. Navzoči so obravnavali predlog evidentiranih kandidatov za voljene organe ZKS in ZKJ.

Včeraj ob 13. uri so se v prostorih družbenih organizacij v Škofji Loki sestali sekretarji krajevnih in tovarniških organizacij ZKS škofjeloške občine. Pregledali so izvajanje sklepov zadnjega posvetovanja sekretarjev in izvajanje sklepov 2. seje OK ZKS Škofja Loka. Obravnavali so stališča političnega aktiva Gorenjske in predlog sklepa o organiziranosti ZK v občini.

Za četrtek ob 17. uri je sklicana seja komiteja občinske konference ZKS Škofja Loka. Na dnevnem redu je pregled sklepov zadnje seje komiteja in pregled dosedanjega dela, aktualna vprašanja političnega in gospodarskega razvoja Gorenjske, sprejem finančnega načrta komiteja in obravnava predloga evidentiranih kandidatov za voljene organe ZKS in ZKJ. Predlog za zadnjo točko bo pripravila kadrovska komisija OK ZKS Škofja Loka.

-lb

TRŽIČ

V četrtek je bil redni letni občni zbor društva upokojencev občine Tržič. Analizirali so dejavnost društva pri reševanju odprtih vprašanj nekaterih svojih članov. Pogovor je tekel predvsem o pridobivanju stanovanj za upokojence in oskrbi za občane, katerih želja je, da bi odšli v domove ostarelih. V ta namen je društvo upokojencev prispevalo domu za ostarele na Jesenicah 250.000 din. S tem so si pridobili pravico do uporabe petindvajset postelj. Na občnem zboru so izvolili tudi novi upravni odbor.

Na petkovi letni konferenci Ljudske tehnike so analizirali probleme svoje dejavnosti. Zadržali pa so se predvsem pri problematiki posameznih sekcij, ki jih združuje občinski svet LT in sprejeli smernice za bodoče delo.

V ponedeljek, 8. maja, se je sestala na redni seji odbor združenja prijateljev pobratnega mesta St. Marie-aux-Mines. Na seji so razpravljali o nastopih folklorne skupine Karavanke iz Tržiča, ki bo gostovala v pobratenem mestu in njegovi okolici.

Minuli ponedeljek je občinski komitej ZK sklical posvet s sekretarji ZKS in stalnih aktivov ZK v tržiški občini. Posvet je bil sklican zaradi priprav na 2. sejo občinske konference ZKS Tržič. Pogovor je potekal o akcijskem programu dela občinske organizacije ZKS.

-jp

Škofjeloški komunisti o srednjeročnem razvoju občine

Pretekli teden se je sestal sekretariat komiteja občinske konference ZKS Škofja Loka. Pregledali so dosedanje delo in razpravljali o akcijskem programu občinske konference in organizacijsko-kadrovskih spremembah v občini. Največ pozornosti pa so posvetili srednjeročnemu programu razvoja škofjeloške občine. O razvoju gospodarstva in nalogah družbenopolitičnih organizacij in interesnih skupnosti v prihodnjih nekaj letih so aprila razpravljali tudi komunisti — odborniki skupščine občine Škofja Loka.

Srednjeročni program škofjeloške občine je treba takoj izdelati in ga tudi izvajati. Programi nekaterih dejavnosti so že izdelani: srednjeročni razvoj šolstva in program gradnje šol ter varstvenih ustanov, program razvoja socialnega skrbstva, turizma, gostinstva in obrti. Izdelati je treba še program napredka industrije in drugih gospodarskih panog, trgovine itd. Pri tem je nujno treba poskrbeti za večjo usklajenost med gospodarstvom in negospodarstvom, kakor tudi med posameznimi panogami.

V zadnjih nekaj letih so se gospodarske zmogljivosti podvojile. Močan ekstenzivni razvoj v občini je treba zamenjati z intenzivnim, so menili škofjeloški komunisti. To bodo lahko dosegli z boljšo organizacijo dela, izboljšano tehnologijo, večjo kvaliteto dela, izobraževanjem in ne nazadnje s hitrejšim razvojem samoupravnih odnosov. Zato je ena važnih nalog komunistov, da se zavzemajo za dosledno izvajanje ustavnih sprememb, ker bo le s tem sleherni občan in delavec dobil vpliv v delovni organizaciji in družbi in skladno s pravicami tudi odgovornost.

V občini moramo doseči večjo tehnološko in gospodarsko enotnost, je bila druga zahteva loških komunistov v razpravi o srednjeročnem razvoju. Na škofjeloškem je namreč prek 50 delovnih organizacij, ki skupno ustvarjajo 1.500 milijonov družbenega bruto proizvoda. Precej delovnih organizacij je majhnih in nimajo možnosti razvoja. Zato je nujno potrebno izdelati načrte združitve z večjimi, sposobnejšimi podjetji.

V novih šolah, ki so in bodo še zrasle s samoprispevom, si je treba prizadevati za kvalitetnejši pouk. Učni programi naj bodo bolj pripravljeni in prilagojeni potrebam gospodarstva. Učiteljem pa je treba omogočiti dodatno izobraževanje.

Pospešeno naj se nadaljuje tudi sanacija podeželja. Zlasti naj se poskrbi za razvoj kmetijstva, obrti in turizma,

pa tudi skrbi za ostarele ne smejo zanemariti. Narodni dohodek občanov, ki se ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo, je še vedno polovico nižji od narodnega dohodka občine na prebivalca. To je gotovo glavni vzrok številnim

socialnim problemom vasi, zapuščanju kmetij itd.

Nikjer ni treba začenjati znova. Le razvijati bo treba zmogljivosti in skušati čim več in čim bolj kvalitetno ustvarjati za današnji in jutrišnji dan!

L. Bogataj

POSLANSKA PISARNA

VPRAŠANJA POLITIČNEGA AKTIVA BITNJE
Konec minulega meseca se je sestal politični aktiv Bitenja in obravnaval več krajevnih problemov. S problemi in vprašanji so seznanili tudi poslansko pisarno, ki bo skušala od posameznih organov dobiti odgovore.

Problematika trgovskih lokalov

Na seji političnega aktiva so ugotovili, da sedanji trgovski lokal v Srednjih Bitnjah ne ustreza več potrebam in popraševanju. Normalno poslovanje in strežba v klasični prodajalni sta tako rekoč onemogočena. Predlagali so, da bo treba razmisliti o novem trgovskem lokalu. Razen tega so menili, da bi bilo treba v tej trgovini urediti tudi vprašanje kadra. Zato so naslovili vprašanje na veletrgovino Živila Kranj, kakšne so možnosti za gradnjo novega trgovskega lokala.

Precej pripomb pa so imeli na seji tudi na poslovanje v novi samopostrežni trgovini v Zgornjih Bitnjah. Opozorili so, da trgovina ni več tako dobro založena, kot je bila takoj po otvoritvi. Prav tako so tudi cene nekaj višje kot v Kranju. Nezadovoljni so z mesarjijo in s prodajo sadja in zelenjave. Trdijo, da ima ta trgovina v primerjavi z drugimi živilnimi trgovinami manj kvalitetno sadje in zelenjavo. Razen tega so tudi poudarili, da bi ta trgovina morala čimprej dobiti tudi telefon.

Zadnje vprašanje, ki so ga naslovili na Živila, se nanaša na odvažanje odpadkov. Podjetje menda odvažajo odpadno sadje in zelenjavo na smetišče, ki je pri kranjskih opekarnah. Na seji se jim ni zdelo prav, da podjetje takšno odpadno sadje in zelenjavo temeljiteje ne uniči, ker bi menda le tako lahko preprečili nekaterim prebivalcem, da ne bi brskali po teh smetiščih.

Kako je z oznakami ob cesti?

To vprašanje je poslanska pisarna na podlagi seje političnega aktiva Bitnje posredovala republiškem cestnemu skladu. Naselja Bitenja in Zabnice namreč nimajo ob cesti krajevnih oznak. Menijo, da bi morali te oznake na republiški cesti Kranj—Škofja Loka čimprej postaviti.

Kako je pravzaprav s pokopališčem?

V Bitnjah jih zanima, če bo pokopališče lahko ostalo na sedanji lokaciji. Motijo jih govorice, da republika ni odobrila lokacije za to pokopališče zaradi vodnega rezervata za ljubljansko področje. Če je to res, v Bitnjah predlagajo, da bi čimprej določili drugo lokacijo za pokopališče. Če pa to ne bo potrebno, pa opozarjajo, da bi bilo treba pokopališče čimprej dokončno urediti. Nedograjene mrliške vežice menda niso zaščitene in že delno propadajo. Ker so občani izpolnili svojo obveznost in vplačali samoprispevek, menijo, da je zdaj naloga občinske skupščine, da uredi vse potrebno, da bo pokopališče čimprej dokončno urejeno.

Pritožba Komunalnemu servisu

Na sestanku so se pritožili čez pogrebno službo Komunalnega servisa Kranj. Službi očitajo, da zaračunava storitve, ki jih ne opravi. Zaračunavajo ureditev grobov, ki jih morajo svojci sami urediti in dostavo mrliškega vozička do hiše žolosti, čeprav si morajo svojci umrlega mrliški voziček preskrbeti sami.

Vsa vprašanja je poslanska pisarna razposlala na omenjene naslove. Z odgovori nanje pa bo seznanila vodstvo političnega aktiva.

VECJA PODPORA

Na skupni seji vodstva krajevne skupnosti in krajevnih organizacij SZDL Grad v kranjski občini so prejšnji mesec razpravljali o nekaterih nalogah in krajevnih problemih. Dogovorili so se, da se bodo začeli pripravljati na skupščinske volitve v prihodnjem letu. Razen tega pa so ugotovili, da bo krajevna skupnost letos ostala brez denarja, če bo morala plačati dolg pri Cestnem podjetju za asfaltiranje ceste skozi vas Dvorje. Zato so na seji menili, da bi to akcijo morala bolj podpreti tudi občinska skupščina.

A. Zalar

Mladi Titu ob mesecu mladosti

S petkovo kulturno prireditvijo Srečanje z našimi zbori se je na Jesenicah začelo praznovanje meseca mladosti. Ki ga je v sodelovanju s planinci, graničarji, šolsko mladino in kulturnimi in družbenopolitičnimi organizacijami pripravila občinska konferenca ZMS Jesenice.

Včeraj je bila na Jesenicah druga prireditev v okviru programa praznovanja. Klub OZN na osnovni šoli Tone Cufar je razvil svoj prapor s kratko proslavo. Pokrovitelj te manifestacije je bil koroški pesnik Valentin Polanšek. Mladi so se domenili, da bodo kmalu ustanovili klub prijateljev koroških Slovencev.

Letošnja zvezna Titova štafeta prihaja v Slovenijo za štiri dni, ponesli pa jo bodo le do Radovljice. Zato so se Jeseničani odločili, da bodo organizirali dve planinski štafeti, ki se bosta v Radovljici pridružili zvezni štafeti. V dogovoru s planinskima društvoma iz Gozd-Martuljka in z Jesenic so sklenili, da bo letošnja triglavska štafeta krenila s Triglava v nedeljo, 15. maja, dopoldne. Letošnja triglavska štafeta, ki jo bo poneslo okoli 250 mladih planincev, slavi letos že srebrni jubilej.

Planinska štafeta z Jalovca pa bo krenila na pot v nedeljo, v torek bo nadaljevala pot iz Kranjske gore proti Mojstrani. Obe planinski štafeti bodo potem skupno nadaljevali pot do Jesenic, kjer bo v torek dopoldne pred gledališčem sprejem in proslava. V Radovljici se bosta planinski štafeti pridružili zvezni štafeti.

D. S.

Praznovanje meseca mladosti v Škofji Loki

Občinska organizacija Zveze mladine Slovenije Škofja Loka pripravlja v počastitev meseca mladosti in osemdekega rojstnega dne maršala Tita nekaj večjih prireditev.

12. maja bo tek po ulicah Škofje Loke za pokal meseca mladosti 72. Nastopile bodo pionirske in mladinske ekipe z vse Gorenjske. Tekmovanje organizira šolsko športno društvo Janez Peternej iz gimnazije v Škofji Loki.

13. maja bo občinski turnir v košarki za pokal meseca mladosti 72. Tekmovanje bo pod pokroviteljstvom OK ZMS, organizira pa ga ŠSD Janez Peternej.

16. maja bo skozi Škofjo Loko potovala štafeta mladosti. Mladinci in pionirji jo bodo od ljubljanskih tovarišev sprejeli v Goricanah in jo ponesli prek Škofje Loke, Železnikov in Dražgoše na Jelovico, kjer jo bodo izročili mladincem iz Krope. V Škofji Loki in Železnikih bodo ob tej slovesnosti pripravili kratek kulturni program.

20. maja bo pod Blegošem partizanski miting s kulturnim programom in pogovori o življenjski poti tovariša Tita.

23. maja ob 10. uri bo svečana seja občinske konference ZMS Škofja Loka, na kateri bodo pregledali dvoletno dejavnost in izvolili novo predsedstvo in predsednika ter druge organe občinske konference.

25. maja bodo po vseh osnovnih šolah škofovsko občine sprejeli pionirjev v mladinsko organizacijo.

27. maja bo košarkaški turnir slovenskih gimnazij za moške za pokal meseca mladosti 72.

Mladinski klub Hotavljice pa na ta dan pripravlja veliko mladinsko rajanje v združenem domu na Hotavljah. L. B.

Sprejem v ZK

V organizaciji zveze komunistov Vodovodni stolp v Kranju so v petek zvečer sprejeli v prostorih mladinskega kluba 10 mladih v zvezo komunistov. Organizacija ZK Vodovodni stolp, ki je po številu članov ZK največja v kranjski občini, ima pet oddelkov. Po daljšem obdobju je bil to prvi večji sprejem v zvezo komunistov v

tej organizaciji. Članj zveze komunistov so postali Rado Jenko, Cvetka Pelko, Janko Brovc, Cvetana Jenko, Janko Dolinar, Helena Mišcević, Pavel Okorn, Mihael Šubic, Boris Zdešar in Vera Jelen. Slovesnosti ob sprejemu so se udeležili tudi predstavniki krajevnih družbenopolitičnih organizacij in krajevnih skupnosti Vodovodni stolp. A. Z.

Priznanja mladim

Vsako leto ob zaključku praznovanja meseca mladosti podeli občinska konferenca ZMS Jesenice posebna priznanja najbolj delovnim in uspešnim mladincem in mladinkam v občini, ki so zahvala za dosedanje delo, obenem pa tudi spodbuda za delo v prihodnje.

V ponedeljek, 8. maja, je bila na Jesenicah seja komi-

sije za podelitev priznanj občinske konference ZMS. Odločili so se, da bodo letošnja priznanja podelili na zaključni prireditvi meseca mladosti 3. junija na športnem igrišču pod Mežakljo. Podelili jih bodo petim društvom, organizacijam in mladinskim aktivom in petim mladim družbenopolitičnim delavcem v občini.

D. S.

Delavci Cestnega podjetja iz Kranja so pred kratkim asfaltirali 700 metrov dolg odsek ceste na Ročevnici med Bistrico pri Trziču in Kovorjem. Tako je ta cesta sedaj v celoti asfaltirana. Asfaltna prevleka je stala 160.000 dinarjev. (Jk) — Foto: F. Perdan

Pomanjkanje gostinskih in turističnih delavcev

Promet v Centralovih hotelih Grad in Bor v Preddvoru je iz leta v leto večji. Lani je v primerjavi z letom 1970 narasel za 50 odstotkov, čeprav sta bila oba hotela in okolica pravo gradbišče in so turisti prihajali in odhajali ob hrupu kompresorjev. Letošnji turistični promet pa naj bi bil po predvidevanjih v primerjavi z lanskim večji za dobro tretjino. Stoklo je avtomatsko kegljišče, v nedeljo, 30. aprila, pa so v Preddvoru slovesno odprli novo teraso ob jezeru, na kateri je 500 sedežev. Pri otvoritvi sta sodelovali obe predhod-

ski folklorni skupini, in sicer odrasli ter pionirji.

Jože Dvoržak, direktor Centralovih hotelov v Preddvoru, ob vsem tem pravi, da je sedanje turistično urejevanje Preddvora šele začetek. Programi za prihodnost so narejeni, vendar bo njihovo uresničevanje spremljalo precej težav. Ena od njih je po-

manjkanje gostinskih in turističnih delavcev. Domačini se kljub velikim možnostim za razvoj turizma v Preddvoru premalo vključujejo v gostinske in turistične poklice. Če bi se tudi domačini oprijemali teh poklicev, bi bili uspehi še lepši, saj bi delali z večjim veseljem in zavestjo.

— Jk

Priznanja delavcem

V tovarni barv in lakov Color so pred dnevi na skromni slovesnosti podelili priznanja in nagrade delavcem, ki jim letos poteče 20

in 10 let neprekinjenega dela v tovarni. Priznanja za 20 let dela je prejelo 7, za 10 let pa 17 delavcev.

— fr

Gasilci razdelili denar

V petek je bila v Trziču redna seja upravnega odbora občinskega gasilskega sklada, na kateri so obravnavali finančni načrt sklada za letos. Sklad bo letos razpolagal s 145.000 dinarji. Od tega bo dobila občinska gasilska zveza in društva 65.000 dinarjev, 80.000 dinarjev pa bodo potrošili za nakup opreme. Tako nameravajo letos zgraditi požarni bazen v Podljudju in popraviti podoben bazen na Pristavi. Kovorskim gasilcem bo sklad pomagal pri nakupu nove motorne brizgalne rosenbauer. V trziški občini je namreč že nekaj let navada, da za vsako novo motorno društvo prispeva polovico, sklad pa drugo polovico. Kupili bodo tudi nekaj sodobnih cevi in priprav za gašenje gozdnih požarov, ki na tem področju lahko vsak trenutek izbruhnejo.

Na petkovi seji so se tudi dogovorili, da bodo gasilci sodelovali z enotami civilne zaščite v občini ter sklenili, da bodo osnovali posebno strokovno komisijo, ki bo pregledala vse dimne, plinske, oljne in bencinske naprave v občini.

-jk

V času od 10. do 21. maja 1972, vas vabimo na ogled razstave in prodaje pohištva v Delavski dom Kranj.

Bogata izbira najnovejših izdelkov naše pohištvene industrije, pralnih strojev, hladilnikov, štedilnikov, preprog, odej in posteljnega perila po konkurenčnih cenah.

Prodaja na potrošniška posojila, za garniturno pohištva do 10.000 din. Brezplačna dostava na dom.

Razstava je odprta vsak dan, tudi ob nedeljah, od 10. do 19. ure.

Za obisk in naklonjenost se priporoča Veletrgovina MERCATOR, PE Preskrba Trzič.

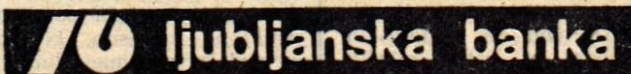

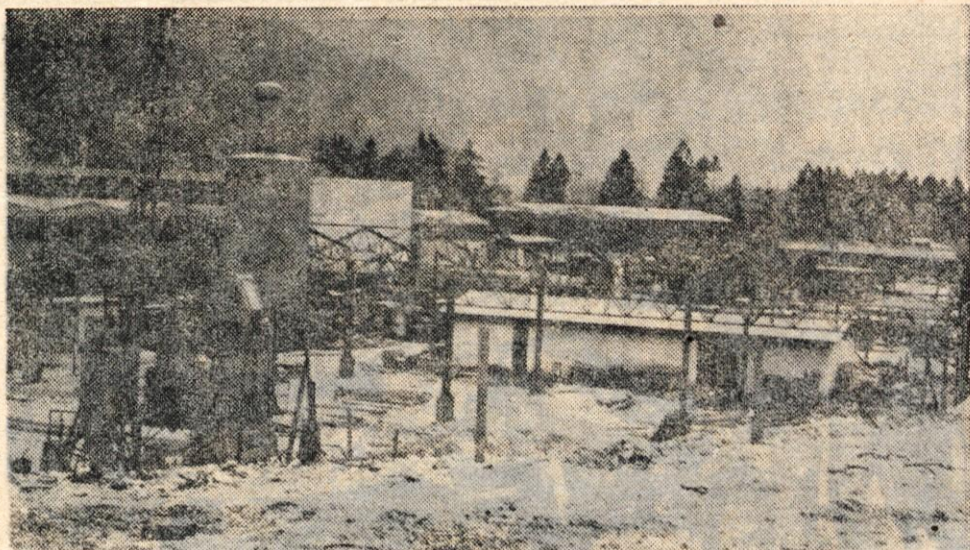
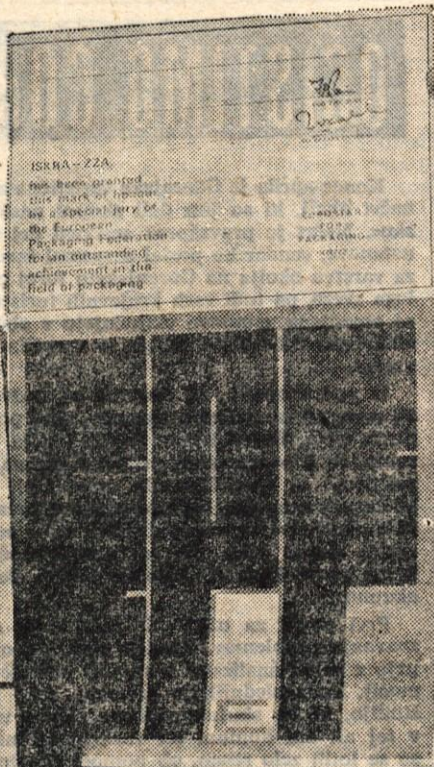
Izpolnjena pričakovanja

J. R.

A. Z

In zakaj se niso odločili za regres? Na isti seji skupščine sta namreč oba zbora sprejela tudi sklep, da se program socialne politike v kranjski občini da v javno razpravo. In prav zaradi začetne socialne politike o varstvu družine so se odborniki raje odločili, da se sredstva namenjena za regres prene- sejo v poseben fond za druž- bene denarne pomoči. To pa pomeni, da so se odborniki zavestno odločili, da občina ne bo vsakomur regresirala vsak liter mleka, marveč sa- mo tistim družinam, ki so socialno ogrožene oziroma pod občinskim poprečjem.

Na Plavškem travniku na Jesenicah grade tri objekte: betonarno, novo halo za SGP Sava in novo halo za podjetje Kovinar. — Foto: B. Blenkuš

V Lomu soglasno za novo cesto!

Prebivalci Loma pod Storžičem, Grahovš in Potarjev so se na nedeljskem referendumu odločili, da bodo s samoprispevkom pomagali pri gradnji težko pričakovane nove ceste v Lom

Občani Spodnjega in Zgornjega Loma pod Storžičem, Grahovš in Potarjev so se na nedeljskem referendumu odločili za samoprispevek za gradnjo nove ceste Slap pri Trziču — Lom pod Storžičem — Grahovše. Sedanja cesta je namreč tako slaba, da je bil normalni promet posebno pozimi onemogočen. Odlok o referendumu, ki ga je sprejel

svet krajevne skupnosti, je predvideval, da bi zaposleni od 1. junija letos dalje plačevali mesečno 2 odstotka od izplačanih osebnih dohodkov (vključeno je tudi dopolnilno delo, dela na domu in nagrade), delavci, zaposleni v tujini, pavšalno 2 odstotka od ugotovljenega poprečja ustrezne stroke pri nas, upokojeanci 2 odstotka od pokojnin, če prejemajo mesečno več kot 400 dinarjev, kmetje in lastniki gozdov s področja krajevne skupnosti Lom 4 dinarje od bruto kubika ugotovljenega letnega poprečnega etata v desetih letih ter obrtniki in ostali poklici 2 odstotka od davčne odmere.

Ko smo v nedeljo popoldne obiskali Lom, so nas od prve hiše dalje spremljale zastave in lepaki, ki so vabili, naj ljudje pridejo na volišče v dom družbenih organizacij in naj glasujejo za samoprispevek. Pred cestnim odcepom proti družbenemu domu so stali mlaji in transparenti. Dobili smo občutek, da vlada v Lomu veselje. Ob pol šestih popoldne so volišče že zaprli

in začeli prešteti glasove. Rezultat je bil razveseljiv, presenetljiv! Za samoprispevek je glasovalo 281 občanov, 11 jih je bilo proti, vzdržala pa sta se le 2! Torej rezultat, ki ga le redko srečamo ob takih referendumi. Spontani lomski »za« pa obenem tudi dokazuje, kako potrebna je nova cesta in kakšna je volja ljudi, da tudi sami pomagajo po svojih močeh.

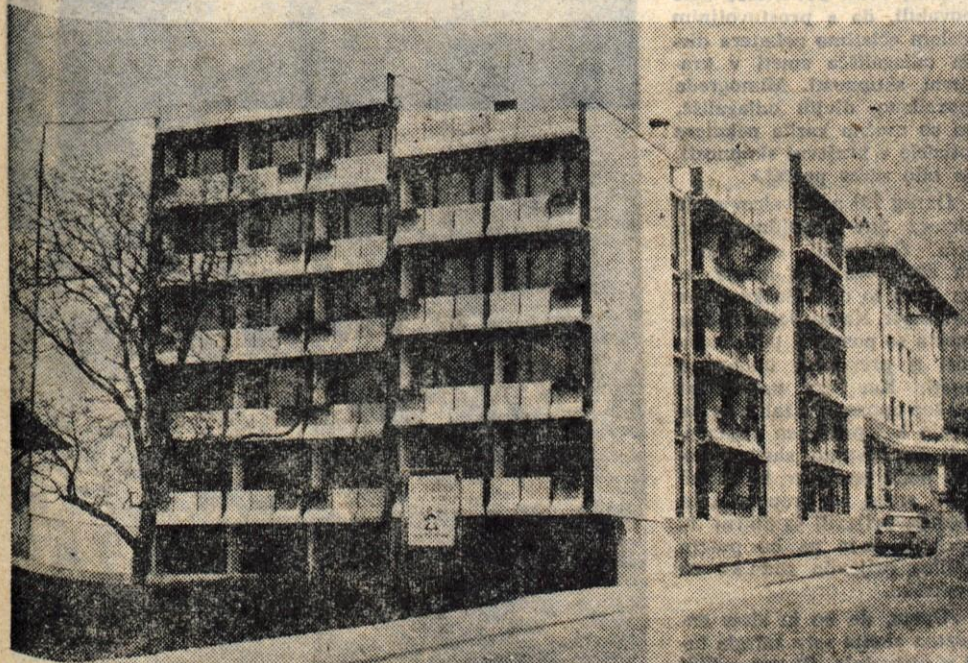
Po štetju glasov nam je odbornik Jože Perne z veseljem povedal, da bodo vaščani Loma in sosednjih vasi v štirih letih (samoprispevek bo trajal do zadnjega maja leta 1976) zbrali od 22 do 24 milijonov starih dinarjev. Okrog 260 starih milijonov pa bo dala skupščina občine Trzič in delovne organizacije, kjer so zaposleni občani Loma. Novo cesto bodo gradili v dveh etapah. Prvo etapo predstavlja odsek od Slapa do Spodnjega Loma, ki je dolg 1100 metrov, drugo pa odsek od Spodnjega Loma do Grahovš. Letos naj bi predvidoma opravili glavna zemeljska dela. J. Košnjek

50-letnica gasilskega društva

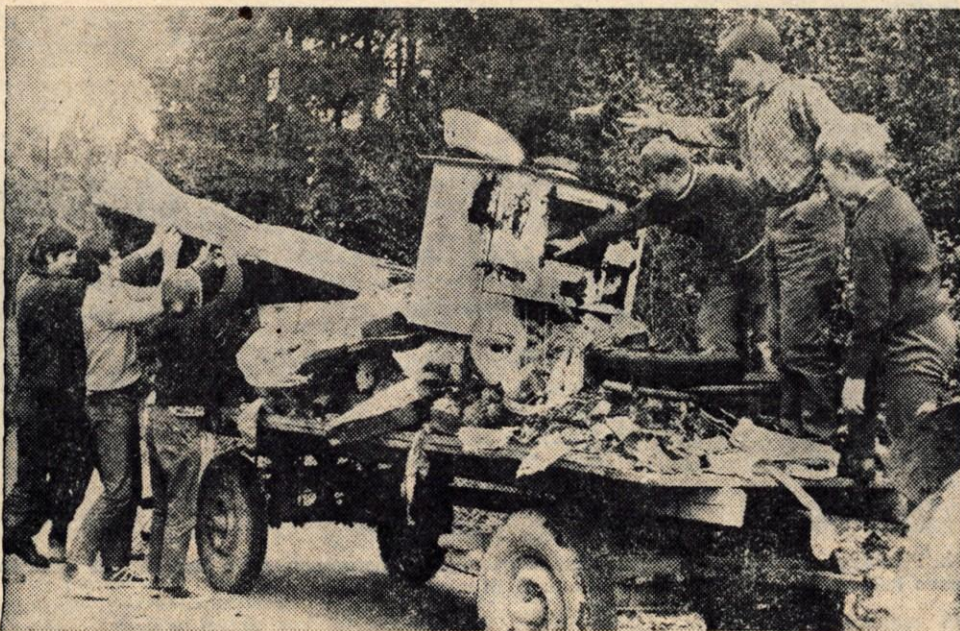
Gasilsko društvo Polje — Vodice je v nedeljo, 30. aprila, slovesno proslavilo 50-letnico obstoja. Na slovesnosti so imeli več govorov in po zdravov gasilcem, še živčim 9 ustanovnim članom pa so

izročili značke in diplome za 50-letno delo. Sledila je poveljka gasilcev do veselničnega prostora, kjer se je veselje ob zvokih ansambla Franca Flereta nadaljevalo pozno v noč. —fr

PRIZNANJE KRANJSKI ISKRI ZA EMBALAŽO — Evropsko združenje za embalažo je sredi aprila letos podelilo v Barceloni Iskri Elektromehaniki Kranj in Iskrinemu Zavodu za avtomatizacijo priznanje Eurostar za embalažo električnih vrtilnih strojev. Evropsko združenje podeljuje takšna priznanja vsaki dve leti. Letos je edina v Jugoslaviji dobila takšno priznanje in diplomu le Iskra. Samo diplomu je namreč prejela le še Saponia iz Osijeka. Osnutek za embalažo električnih vrtilnih strojev sta izdelala Ivan Pipan iz Iskre Elektromehanike Kranj in Franc Perčič iz Zavoda za avtomatizacijo. Podobno priznanje je Iskra dobila pred dvema letoma za embalažo za kinoprojektorje. — A. Ž. — Foto: F. Perdan

180 NOVIH POSTELJ V HOTELU KRIM NA BLEDU — Na Bledu so v soboto popoldne odprli obnovljeni in dograjeni hotel Krim. Hotel Krim, ki ima zdaj kategorijo B, je dobil prek 180 novih postelj, tako da jih ima zdaj skupaj okrog 250. Hotel ima tudi novo restavracijo, aperitiv bar in druge prostore. Obnovitev in dograditev tega hotelskega objekta v okviru združenega podjetja Toplice, je veljala 18,5 milijona dinarjev, dela pa je izvajalo splošno gradbeno podjetje Gorenje iz Radovljice. Po otvoritvi je direktor hotela Janez Zirovc povedal, da imajo v hotelu za letošnjo sezono že vse postelje oddane. Med najavljene gosti je največ Angležev. — A. Ž. — Foto: F. Perdan

Kar precej voz so naložili in različno navlako zvozili na posebej določeno mesto. — Foto: F. P.

Očistimo svoj domači kraj

Prva večja akcija nedavno ustanovljenega pododbora turističnega društva Kranj na Kokrici

Na podlagi ankete, ki jo je izvedla krajevna skupnost Kokrica med prebivalci, so 3. marca na zboru volivcev na Kokrici ustanovili pododbor turističnega društva Kranj. Za ustanovitev pododbora se je namreč v krajevni skupnosti odločilo prek 160 prebivalcev. Ob ustanovitvi so izvolili za predsednika pododbora Jerneja Teropšiča, ki je hkrati član upravnega odbora turističnega društva Kranj.

»Naš pododbor ima štiri sekcije: gostinsko-turistično sekcijo, sekcijo za olepšavo kraja, izletniško in propagandno sekcijo. Na pogled je morda malo čudno, zakaj smo se odločili za ustanovitev pododbora kranjskega turističnega društva. Predlogu

in ustanovitvi je botrovala želja prebivalcev krajevne skupnosti, da bi uredili nekatera področja v krajevni skupnosti in začeli postopoma morda razvijati tudi turizem,« pravi predsednik pododbora Jernej Teropšič.

V Bobovku sta namreč nastali dve umetni jezera, v kateri je ribiška družina že vložila za 20 tisoč novih dinarjev ribjega zaroda. Ko so v krajevni skupnosti ugotovili, da je okolica obeh jezer (mari okrog 8 hektarov) z občinskimi odloki iz leta 1968 določena oziroma rezervirana za različne rekreacijske objekte, so se odločili, da bodo skušali to možnost izkoristiti z ustanovitvijo turistične organizacije oziroma pododbora društva.

»Trenutno se dogovarjamo za izdelavo idejnega načrta na področju Bobovka. Prepričani smo, da bi ta kraj v prihodnje z igrišči, urejenim terenom, jezerom in morebitnim kampom lahko postal zelo privlačen ne le za Kranjčane in okoličane, ampak tudi za druge.

Ker pa se zavedamo, da je ureditev Bobovka le del celotnega programa našega pododbora, smo se 28. aprila odločili za akcijo očistimo svoj domači kraj. Prebivalce smo povabili, da s prostovoljnimi delom očistimo nekatera divja odlagališča smeti v krajevni skupnosti. Mimogrede povedano, divjih odlagališč, ki so močno kazila nekatere predele v krajevni skupnosti, je bilo zares precej.

Okrog 100 prebivalcev se je tistega dne popoldne lotilo dela. Odstranili so smeti in jih zvozili, na mesto, ki ga je za to določila krajevna skupnost. Na najbolj kritična mesta so postavili table z napisom o prepovedi odlaganja smeti. Ker pa največkrat takšne opozorilne table ne zaležejo kaj prida, so organizirali še čuvajno službo. Poslej bodo vsakogar, ki bo odlagal smeti na prepovedanih mestih, prijavili sanitarni inšpekciji, le-ta pa bo potem kršilce prijavila sodni ku za prekrške.

»Upam, da bo ta sicer enkratna akcija zato zalegla tudi v prihodnje. Ob tej priliki se zato vsem, ki so se odzvali vabilu pododbora turističnega društva, zahvaljujem za uspešno izvedeno akcijo; posebno še starejšim prebivalcem krajevne skupnosti, ki jih ni bilo ravno malo,« je povedal Jernej Teropšič.

A. Zalar

S. Jesenovec

OČISTIMO GORENJSKO

Konec aprila je Gorenjska turistična zveza objavila obsežen načrt akcij, ki so jim dali skupni naslov »Očistimo Gorenjsko«. Načrt je pravzaprav sestavni del rednega programa te ustanove, vendar bo poslej zavzemal favorizirano mesto. Skrb za varstvo okolja na Gorenjskem torej postaja poglavna naloga zveze, pa tudi vseh krajevnih turističnih društev. Z njim se omenjene ustanove vključujejo v obče republiško gibanje »Očistimo Slovenijo«, ki ga je sprožila turistična zveza Slovenije.

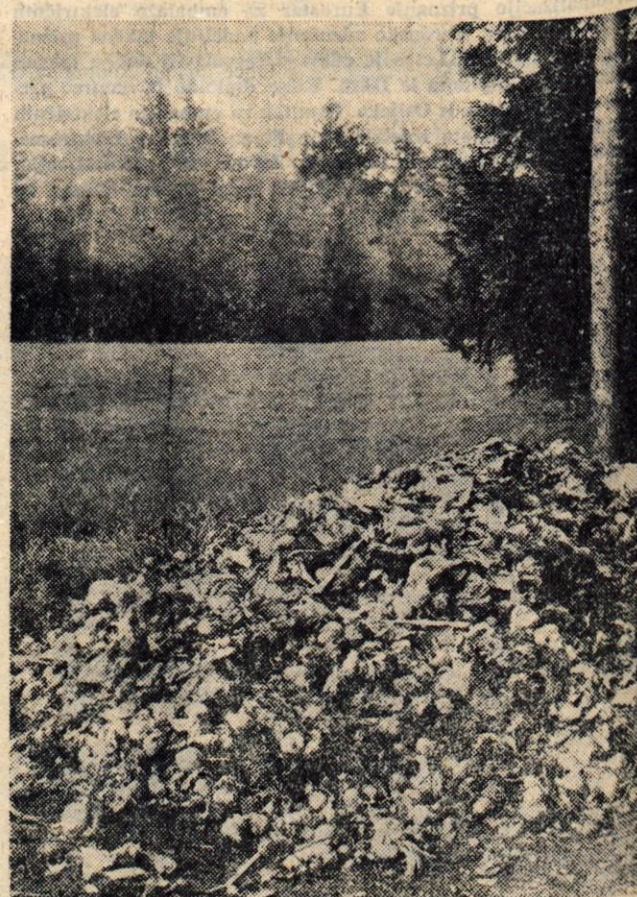
O podrobnostih, od katerih bo nedvomno odvisen uspeh ali neuspeh zamišljenih ukrepov, smo povprašali tajnika GTZ Karla Ceja. Povedal nam je, da akcija lahko obrodi sadove samo, če k sodelovanju pritegne kar najširši krog družbeno-političnih in specializiranih organizacij ter pristojnih služb občinskih skupščin, nadalje sredstva javnega obveščanja, šole, delavske univerze, razna društva in — ne nazadnje — vplivne osebe. Edino prek njih je namreč moč vplivati na občane, ki so konec koncev najpomembnejši člen ekološko ogrožene skupnosti.

Prvi pogoj za učinkovit začetek je seveda natančno poznavanje problemov. Zvedeli smo, da odgovorni že razpolagajo z nekaj analizami o stopnji prizadetosti posameznih območij. Toda slednjih je premalo. Zato pripravljajo obsežno študijo, ki bo skušala razkriti glavne vzroke onesnaževanja v tej ali oni komuni ter razkrinkati najhujše kršilce. Dela so se lotili zelo resno, ob pomoči številnih strokovnjakov.

Poglavje zase je kajpak navezovanje stikov z gospodarskimi organizacijami. Pri Gorenjski turistični zvezi so pesimisti. Sodijo, da se bo treba zateči k določenim pritiskom in brezkompromisno zaostri vprašanje odnosa do zaščite narave. Žal kolektivi še zmeraj raje plačujejo kazni (ki so premile), kakor da bi nabavili ustrezne naprave. V tesni zvezi z naštetim je nadzor nad spoštovanjem predpisov in odlokov, ki jih ni malo, a so trenutno le »papirnati tigri«.

Velja poudariti, da akcija ni kratkoročna, kampanjska, temveč načrtna, stalna — kajti tudi maličenje življenjskega prostora je stalno in zaenkrat celo narašča.

I. G.

Kako je zašlo odpadno sadje in zelenjava na Kokrico, bodo skušali še ugotoviti, so povedali predstavniki pododbora turističnega društva. — Foto: F. Perdan

»To je absurd«

»Kakor je v sodelovanju s predstavniki našega podjetja ugotovila skupščina občine Škofja Loka, bi moralo 7500 občanov odšteti za normalno odvažanje smeti mesečno po 2,85 din na osebo in ne po 0,70 din, kot je to sedaj,« je dejal direktor komunalnega podjetja Remont Škofja Loka Mirko Brezovec.

Po sedemdeset par mesečno plačujejo prebivalci Škofje Loke in njene okolice že od leta 1967 dalje. In vendar so se osebni dohodki medtem povišali poprečno za več kakor dvakrat, vse storitve pa so znatno dražje. Dvakrat so organi upravljanja podjetja predložili občinski skupščini novo ceno in prosili za soglasje, toda vedno je odlok o zamrznitvi cen prehitel sklep odbornikov.

»Slehnri od 44 članov delovnega kolektiva je bil prisiljen lani prispevati po 2200 dinarjev, če smo hoteli, da je podjetje pokrilo nastalo

izgubo. To je absurd! Če naj bi zadostili vsem predvidnim potrebam kot so, denimo, osebna zaščitna sredstva, zavarovanje in vzdrževanje smetiščne jame ter nabava ustreznih delovnih pripomočkov, bi bila izguba, ki jo je utrpelo podjetje, še znatno večja.

Težave imamo tudi s pobiranjem smetarine, saj inkasant ne pristane na mesečno pobiranje denarja, ker se mu to ne izplača. Tako ostajajo potrebna finančna sredstva vezana tudi po pol leta in še dlje,« je zaključil direktor Brezovec.

Več sredstev za kmetijstvo

Poročali smo že, da so pred dnevi v Škofji Loki podpisali družbeni dogovor o namenskem izločanju sredstev za razvoj zasebnega kmetijstva v občini. Glavna pobudnika in spremljevalca akcije sta bila občinska konferenca SZDL in občinski komite ZK Škofja Loka, njun predlog pa so sprejele podpisnice po razpravi v samoupravnih organi.

Podpisnice dogovora ugotavljajo, da je in mora ostati kmetijstvo enakopravno in ekonomsko utemeljeno po-

sti. Zaradi razmer, ki vladajo na tem področju, pa je potrebna dolgoročna, stabilna in ekonomsko utemeljena po-

V Novakih ima slana mlade

Za vaš Novake, ki je oddaljena le slaba dva kilometra od Seničnega pri Trziču, le redko slišimo. Vas, tvorijo jo štiri kmetije, je stisnjena na močvirnem, z jarki prepredenem zemljišču na robu Udin boršta, ki mu domačini pravijo Vojvodin boršt. Zemlja je močvirnata, težka in ilovnata. Ker jeseni zelo zgodaj pade slana in spomladi rada dolgo uničuje pridelke, se je udomačil rek, 'da ima v Novakih slana mlade'. Za vasico je značilno tudi to, da vsi vaščani ne preživljajo s kmetijstvom, temveč od vsake hiše vsaj eden išče službo v tovarni.

Martin Dolžan je napreden kmet. Veliko volje za razvoj ima, razen tega pa je tudi

predsednik zadružnega sveta Kmetijske zadruge Trzič. Ima 14 hektarjev zemlje, od tega 8 obdelovalne.

»Če površno pogledam svojo kmetijo, ugotovim, da je dobra. Zakaj? Vsa zemlja je skupaj, arondirana. Takih primerov je malo. Če pa svoje posestvo pogledam natančneje, je obdelava izredno težka. Površine so močvirne, sekata pa jih tudi dva hudo-urna potoka. Prvi pridivi iz Vojvodin (Udin) boršta, drugi pa s Seničnega oziroma Veternega.«

»Včasih smo veliko sejali,« je nadaljeval Martin. »Danes pa le najbolj potrebne poljščine. Ne izplača se, saj divjadi ne zadrži nobena reč več. V hlevu imam večinoma pitance in po kooperacijski pogodbi z zadruzo oddam vsako leto 3 ali 4 bikce, težke od 500 do 600 kilogramov. Mleka ne oddajamo. Preveč na samem smo in do zbiralnice je daleč. Rajši ga predelujemo v sladko smetano in surovo maslo. Po teh proizvodih je veliko povpraševanje, saj so to domači in sveži izdelki. Usadem se v fička in jih sam zvozim do strank. Če pa se fičko pokvari, je tudi moped dober. Z mlečnimi izdelki je sicer precej dela, vendar ostane sirotka, s katero krmimo prašiče. Razen tega pa dajemo mleko, ki je redilno, tudi med govejo krmo.«

Zanimalo me je, kako krmil Dolžan svoje hlevske varovance, ki so križanci simentalke pasme.

»Bikce krmim z zeleno krmo, za pitance pa uporabljam še koruzo in ječmen. Krmil ne kupujem, ker dajem med žito mleko. To sem nekje braf. Poskusil sem, če bi se tudi meni obneslo. No, prvi rezultati so kar ugodni. Za živinorejo je seveda pomembno intenzivno gojenje travnikov. Sam že kosim trikrat letno in razmišljam, da bo treba zgraditi silos...«

In ne samo silos. Tudi hlev bo moral Martin povečati. Vendar bo za to potreboval kredit. Doslej se je le-teh izogibal. Traktor FIAT na dvojni pogon, samonakladalno prikolico, motorno žago itd. je kupil Martin brez dinarja kredita. J. Košnjek

litika, katere končni cilj naj bo kmetijstvo, ki bo sposobno izkoristiti naravne možnosti v občini in bo solidna osnova za enakopraven ekonomski položaj kmeta. Podpisnice bodo zato v razvoj zasebnih kmečkih gospodarstev — kmetijstev, gozdarstvo in kmečki turizem — vlagale najmanj s podpisanim sporazumom določena sredstva. Za potrebe kmetijstva bo Ljubljanska banka, podružnica Kranj, enota Škofja Loka iz svojih kreditnih sredstev zagotovila letno najmanj 2.000.000 din, če bodo tudi ostali izpolnili svoje obveze. Kmetijska zadruga Škofja Loka, Kmetijsko gozdarska zadruga »Sora« Ziri in Gozdno gospodarstvo Kranj — obrat Škofja Loka bodo sami ali s sodelovanjem drugih zainteresiranih organizacij letno zagotavljale udeležbo v okviru politike, ki jo vsako leto sprejme zbor banke. Naloga občinske skupščine pa je, da s svojimi stališči in ukrepi poskrbi za dolgoročno politiko razvoja kmetijstva, stabilen in stimulativen davčni sistem ter za sredstva za

regresiranje obrestne mere in razvoj pospeševalne službe v skladu z materialnimi možnostmi in realnimi potrebami. Za usmerjanje sredstev na posamezna področja v skladu s sprejeto dolgoročno razvojno politiko občinske skupščine in politiko samoupravnih organov podpisnice sporazuma in za določitev optimalnih razmerij med posameznimi dejavnostmi, ko opredeljuje vrsto in tip kmetije, skrbi pospeševalna služba. Določila sporazuma so podpisnice sprejele za dobo petih let.

Ob podpisu dogovora je bilo ugotovljeno, da je vprašanje sanacije podeželja zelo pomembno za nadaljnji razvoj škofjeloške občine. Zaradi dobre povezanosti vseh družbenopolitičnih in delovnih organizacij te banke so bili že tudi v preteklosti kljub nekaterim težavam doseženi pomembni rezultati. S podpisanim sporazumom pa je začrtana stabilna politika razvoja kmetijstva v občini, ki vsem zagotavlja, da bo lahko delo še uspešnejše in bolj načrtno. J. Govekar

Zemlja nam daje premalo

Tisti dan, ko so odprli Travnarjevo apnenico na Slapu nad Trzičem, se je zbralo ob njej precej kmetov od blizu in daleč. Med njimi je bil tudi Jože ARNEŽ s Popova pri Lešah. Travnarjevo apno je kvalitetno, in zato dneva, ko apnenico odpro, ne gre zamuditi.

Jože Arnež je prišel na Slap s konjem in vozom. Ker so apneničarji kosili, je imel toliko časa, da je privolil v krajši, sproščen pogovor.

»Imam 9 hektarov zemlje, od tega le 2 ha njiv. Na ostali površini so travniki in gozdovi. Vendar od kmetije nimam kaj prida dohodka. saj je večina zemlje v bregu in jo je težko obdelovati. Prisiljen sem bil, da sem se zaposlil v tržiški pilarni, drugače številne družine ne bi mogel preživeti.«

Pa vendar, sem vprašal Arneža, kaj vam daje na kmetiji največ dohodka.

»Ukvarjam se z živinorejo, in s prašiči. Vendar prašiči nimajo prave cene, če pomislim, koliko dela ima z njimi gospodinja. Z živinorejo je le boljše, zato nameravam še več zemlje zasejati. Povedal bi rad še to, in zapišite, da je pri nas nesmiselno gojiti poljščine. Preveč je divjačine. V borbi z divjimi prašiči in srnjadjo smo kmetje ne-močni.«

In dohodek od lesa?

»Z lesom ni dosti boljše. Vsaj zase lahko trdim tako. V gozdovih imam mlado dre-

vje in zato velikega letnega poseka nimam.«

Jožeta Arneža sem nato vprašal, če ima kot višinski kmet davčne olajšave in kakšna bi morala biti po njegovem tržiška kmetijska zadruga.

»Za davčne olajšave ne vem. Mislim, da imam letos celo nekaj več davka kakor lani. Plaćati bom moral okrog 3300 dinarjev. Za zadruzo pa mislim, da bi se morala za nas kmete bolj brigati. Pogosteje bi nas morali vprašati: ali imate kaj naprodaj, ali imate gnojila. Skratka, proizvodna vez med nami in zadruzo bi morala biti čvrstjša.« J. Košnjek

Jože Arnež

Agalakcija domače svinje

Z izrazom agalakcija na splošno označimo zelo znižano ali prekinjeno izločanje mleka v poljubnem času mlečnosti, vendar pa s tem terminom običajno mislimo na pomanjkljivo izločanje mleč-lakcija nam ne pove, za ne žleze neposredno po porodu. Sama beseda agalakcija bolezen ali motnja gre, temveč opredeli le stanje, ki je posledica neke motnje, t. j. zamrto delovanje mlečne žleze v času, ko bi morala biti zelo aktivna. Vzroki te motnje so lahko zelo različni, npr. nepravilno dojenje žlez z notranjim izločanjem, slabo razvita mlečna žleza, razne infekcije in vnetje mlečne žleze. Odvisno od vzroka je mlečna žleza lahko tudi zelo različnega videza. Lahko je prazna in ohlapna ali pa zelo nabrekla. Pri vnetju mlečne žleze praviloma ni cela žleza zatečena in iz obolenega dela dobi izločemo izloček spremenjenega videza. Kadar gre za nalezljivo bolezen, spremila motnje v izločanju mleka še povišana telesna temperatura in pogosto tudi težave maternice ter podobno.

Bolezniški znaki, ki spremljajo agalakcijo, so lahko zelo različni. Svinje na manjših živinorejskih obratih pogostejše obolevajo z znaki poporodnih krčev. Pri tem gre predvsem za motnje v presnovi mineralov in vitaminov, kar je ponavadi posledica nepravilne in neuravnotežene prehrane plemenit v času brejosti.

Pogosto spremlja agalakcijo povišana temperatura, kar je največkrat posledica preporodnih zapletov in okužb. Pri tem so izrazitejša vnetna spremembe na mlečni žlezi (otekla in boleča dojila) ali pa na maternici (gnojni izcedek rodila). Preskave na naših prašičerejskih obratih kažejo, da se telesna temperatura ne dvigne nad kritičnih 39,4°C le pri približno 35% obolenih svinj. Bolezen se pojavi v veliki večini primerov prvi dan po pravitvi, oziroma od 12 do 16 ur po porodu. Novorojeni pujski so videti zdravi in krepki, vendar pa nato pogosto obolevajo in jih svinje tudi dosti poležijo. Agalakcija svinj je pogostejša v poletnih mesecih, od junija do oktobra.

dr. mag. S. Bavdek

Cena koruze raste

Na živilski borzi v Novem Sadu v zadnjem času ni bilo večjih sprememb. Največje povpraševanje je po pšenici in koruzi in se dogaja, da prošnjam kupcev ne morejo ugoditi.

Tudi cene pridelkov se niso bistveno spremenile. Zvišala se je le cena koruze in jo prodajajo po 1,30 do 1,37 dinarjev za kilogram. Pšenico pa prodajajo le tistim kupcem, ki plačajo vnaprej. Kilogram pšenice stane 1,40 dinarja. -jk

»Zlate roke mojega delavca«

Naposled s kolektivno pogodbo zagotoviti pravice delavcem v zasebnem sektorju

Da bi lahko delavci v zasebnem sektorju našega gospodarstva uveljavljali vse pravice, ki jih imajo po zakonu in bi se tako njihove pravice uskladile s pravicami delavcev v družbenem sektorju, sta lani decembra republiški odbor sindikata delavcev storitvenih dejavnosti Slovenije kot zastopnik delavcev zaposlenih pri zasebnikih in gospodarska zbornica SR Slovenije kot zastopnik delodajalcev podpisala kolektivno pogodbo o delovnih razmerjih med delavci in zasebnimi delodajalci na področju obrti in gostinstva v SR Sloveniji.

V gorenjskih občinah so občinski odbori sindikata delavcev storitvenih dejavnosti po podpisu kolektivne pogodbe pripravili razgovore z delavci, ki so zaposleni pri zasebnikih. O pravicah in dolžnostih delavcev, ki jih določa kolektivna pogodba, so se na nedavnem sestanku v Kranju seznanili tudi zasebni delodajalci.

Čeprav predstavlja kolektivna pogodba pomemben korak naprej, saj delavcem v zasebnem sektorju zagotavlja vse pravice, ki bi jih imeli, če bi bili zaposleni v družbenem sektorju, pa je bilo zanimanje oziroma udeležba delavcev na sestankih zelo skromna. Vsem delavcem so poslali vabila, vendar je bilo na teh sestankih le nekaj deset delavcev, ponekod pa so zaradi slabe udeležbe sestanki celo odpadli. Povsem drugačen odnos pa so pokazali do kolektivne pogodbe delodajalci, saj so se sestanka udeležili v velikem številu.

Težko bi iskali vzroke za nezanimanje za določila zanje tako pomembnega dokumenta. Pa vendar smo iz razprave na enem izmed takih sestankov lahko ugotovili, kaj in kakšni vzroki lahko zadržujejo delavce, da na videz tako brezbrizno stojijo ob strani. Se več: na enem takih sestankov, ki je trajal več ur, so se delavci počasi otreli nezaupanja in boječnosti in začeli pripovedovati o svojem delu pri zasebnih delodajalcih. Jasno je, da bi zaradi verodostojnosti morali upoštevati tudi mnenja samih delodajalcev ali poslušati drugo stran medalje, vendar smo prepričani, da delavci, ki so spregovorili o svojih težavah in problemih, niso pretiravali ali celo lagali. Res so njihove zgodbe včasih zazvenele neverjetno, zazdele so se nam neresnične. O resničnosti njihovih besed ne dvomimo predvsem zaradi tega, ker so pripovedovali obotavljaje, ker so nazadnje priznali, da se bojijo povedati resnico, ker so v nenehnem strahu, da bi jih delodajalci odpustili ali kakorkoli kaznovali.

Prav gotovo teh primerov ne smemo posploševati, kajti precej delodajalcev pošte-

no plačuje dobro opravljeno delo in nudi delavcem kar najboljše delovne razmere. Seveda je veliko takih delodajalcev, ki bi lahko kot neki obrtnik na skupščini Gospodarske zbornice dejali: »Popolnoma se strinjam s kolektivno pogodbo. Mojega delavca ne bi mogel preplačati niti z zlatom.« Še vedno pa je precej takih, ki še vedno menijo, da so delavci, ki jih zaposlujejo, le cenena delovna sila, brezpravna in za vse uporabna.

KAZEN ZARADI UMAZANIH VRAT

»Delam od šestih zjutraj do poznega večera, včasih do čaka v lokalni tudi jutro,« zagrenjeno pripoveduje mlada Sonja, ki je zaposlena pri gostilničarju v neki oddaljeni vasi. »Delam ob vseh praznikih, nedeljah, včasih moram prihajati za nekaj ur tudi v dnevih, ko sem sicer prosta.

Zaslужim veliko manj kot moja sodelavka, ki ima le prvi letnik gostinske šole, čeprav opravljam popolnoma enako delo kot ona. Njej ni treba, jaz pa moram lokalni pospravljati, pomivati okna, vrata in tla. Preskoplje, da bi plačeval še snažilko. Nekoč, ko nas je sanitarni inšpektor kaznoval zaradi nepomiten in umazanih vrat, sem kazen morala plačati sama.

Stalno mi grozi z odpustitvijo, ker dobro ve, da nimam kam iti in da me bodo kot nekvalificirano delavko težko drugje sprejeli. Včasih sem resnično povsem obupana,« pripoveduje tiho in skriva svoje zgarane roke.

Kolektivna pogodba: Poln delovni čas delavca znaša 42 ur dnevno, glede razporeditve delovnega časa se delavec in delodajalec dogovorita z delovno pogodbo, delavcu mora zagotoviti dnevni in tedenski počitek... **Tedenski počitek** pripada delavcu praviloma v nedeljo. Delo v nedeljo lahko delodajalec odredi le tedaj, ko je delavec dolžan delati dalj kot polni delovni čas. V tem primeru mora delavcu zagotoviti za počitek na drug dan v tednu. V gostinstvu pripada de-

lavcu tedenski počitek praviloma na dan, ko obrat ne posluje. Če tega ni, se delodajalec in delavec dogovorita za dan počitka, vendar ta ne more biti sobota, nedelja ali državni praznik.

O osebnem dohodku odločata delavec in delodajalec v delovni pogodbi, vendar znaša čisti mesečni dohodek za delavce, ki nimajo kvalifikacije najmanj 800 dinarjev ali 4,40 dinarjev na uro, za polkvalificirane ali priučene delavce 900 dinarjev ali 4,95 dinarja na uro, za kvalificirane, ki so končali poklicno šolo, 1.450 dinarjev ali 8,00 dinarjev na uro itd.

Delavcu pripada tudi posebni dodatek glede na posebne pogoje dela, posebne naloge ali obveznosti, za nočno delo ali delo ob nedeljah in praznikih, pripada mu nadomestilo za čas letnega dopusta in v drugih primerih. Delavcem mora izplačevati tudi dnevni, terenski dodatek, nadomestilo za ločeno življenje itd.*

DOPUSTI

»Meni pa dobro plačuje,« se je na onem sestanku oglašil globok glas plečatega moškega, »zanima me le, kako je z dopusti. Že štirinajst let sem pri njem, a pri dopustih se vedno sporečeva. Zidarski pomočnik sem, trdo moram delati in rad bi poleti odšel z družino na morje. Pa noče in noče slišati o dopustu poleti.«

Kolektivna pogodba: Pravici do letnega dopusta se delavec ne more odpovedati, delodajalec pa ga ne more zanj prikrajšati. Po enajstih mesecih nepretrganega dela ima delavec pravico do 14-dnevnega dopusta, pripada pa mu tudi nekaj dni za teže dela, delovno dobo, delovne uspehe in posebne socialne razmere. V sezonskih dejavnostih pa delavec ne more zahtevati koriščenja dopusta v času glavne delovne sezone...

Delavci so potem še naprej spraševali, izmenjavali mnenja in izkušnje, razpravljali tudi o svojih dolžnostih in končno le spoznavali, da niso več prepuščeni samemu sebi in samovolji delodajalcev. Ne govorimo o tistih, ki svoje delavce cenijo, temveč o tistih, ki v stremljenju po čimvečjem zaslužku kratijo pravice svojih delavcev ali jih celo izkoriščajo.

Zdaj pa se bodo morali delavci sami odločiti. Pred delodajalce bodo morali stopiti s kolektivno pogodbo v roki samozavestno in odločno, trdno prepričani, da s trdim in poštenim delom zaslužijo vse tiste pravice, ki jih imajo delavci v družbenem sektorju.

D. Sedej

Srednje šolstvo na Gorenjskem

Na zadnji seji sveta gorenjskih občin je bil velik del razprave posvečen sedanjemu stanju srednjega šolstva na Gorenjskem. Člani sveta so ugotovili, da je Gorenjska v razvoju srednjega šolstva v zadnjih letih precej zaostala, kar je v veliki meri posledica slabe materialne osnove srednjih šol in pa pomanjkljivosti v organizacijskem pogledu. Poleg tega je tudi mreža poklicnih šol izredno razdrobljena. Predlog za reorganizacijo — nekaj šol naj bi se združilo — je že lani pripravil zavod za šolstvo, vendar do uresničitve tega načrta verjetno ne bo prišlo prav kmalu. Svet gorenjskih občin bo o teh vprašanih znova razpravljajl jeseni, ko bodo na voljo podatki o potrebah delovnih organizacij po kvalificiranih delavcih in strokovnjakih. Prav od tega bo v veliki meri odvisna razporeditev srednjih šol, gledati pa bo tudi treba, da se bodo šole učencem čimbolj približale, seveda pa bo treba ob tem še vseeno preprečiti preveliko razdrobljenost.

O mreži srednjih šol je že prej razpravljala komisija za kulturo, prosveto ter telesno kulturo in izobraževanje pri svetu gorenjskih občin ter pripravila nekatere predloge. Glede kovinarskih šol so se izoblikovale tri možne rešitve: da se ustanovi šola v Radovljici, da se šola v Kranju priključi Iskri in šola v Radovljici ŽIC Jesenice ali pa, da ostane sedanje stanje. Ob vsem tem pa se je izoblikovalo tudi mnenje, da v stanju, kakršno je, prehod iz periodičnih na celoletne šole ni možen, ker bi bilo treba še enkrat več prostora in kadrov.

Ekonomska šola v Kranju je v okviru svojih možnosti doslej sprejela učence s celotnega gorenjskega področja. Ker je šola do skrajnosti izkoriščena, sta možni samo dve rešitvi: sanirati to šolo ali pa jo razbiti po občinah. Težnje po ustanavljanju oddelkov se že pojavljajo v Škofji Loki in Radovljici — v okviru gimnazij. Republiška izobraževalna skupnost je zavzela stališče, da se oddelki ustanovijo tam, kjer so potrebe in učenci. Strokovno mnenje v zvezi s tem bosta dala še zavod za šolstvo in republiška izobraževalna skupnost.

Najbolj se razhajajo mnenja v zvezi s čevljarško šolo. Vprašanje je, ali sta potrebna za majhno število učencev v Sloveniji dva centra ali pa naj bi bila matična šola v Zireh in oddelki po krajih, kjer so učenci. Ker ima šola v Zireh dovolj možnosti za razvoj in dovolj velik internat, se je izoblikovalo mnenje, naj bo za čevljarško stroko en sam center, ki bo skrbel za vse vrste izobraževanja — od priučevanja do tehnike, in to v Zireh, oddelki pa po krajih, kjer bo potrebno.

J. Gvekar

Problemi združujejo ljudi

V kamniški občini je 20 krajevnih skupnosti. Najmanjša krajevna skupnost je Pšajnovica s 178 občani, največja Kamnik z 9000 občani. Pet krajevnih skupnosti ima nad 1000 prebivalcev, v ostalih krajevnih skupnostih je od 250 do 800 prebivalcev.

Na nedavni seji zbora krajevnih skupnosti so delegati soglašali, da številni problemi združujejo ljudi. Seznami potreb občanov v posameznih krajevnih skupnostih so nastali na podlagi razgovorov na zborih volivcev, na podlagi prošenj in pritožb občanov, na podlagi razprav v odborih družbenopolitičnih organizacij in na podlagi predlogov članov sveta krajevnih skupnosti.

Predsednik občinske skupščine Kamnik Vinko Gobec je v Informaciji o doseda-

njem delu krajevnih skupnosti v občini Kamnik navedel podatke, da so na zborih volivcev predlagali 209 predlogov, od katerih jih je skupščina sprejela 157. Strokovne službe občine so posredovale 89 predlogov, skupščina občine je sprejela 71 predlogov. Podatek nazorno kaže, kako se občani prek skupščinskega sistema in krajevnih skupnosti uveljavljajo kot samoupravljalci občine. Pri tem moramo upoštevati, da so nekateri predlogi na zborih volivcev v pristojnosti republike ali zveznih organov.

Splošna ocena je, da so krajevne skupnosti v kamniški občini uveljavile na vseh področjih, najbolj pa tam, kjer večina prebivalstva složno sodeluje pri reševanju skupnih problemov.

J. Vidic

Srečanje mladih pesnikov in pisateljev

Jutri popoldne ob šestih bo v mestni hiši v Kranju literarni večer, na katerem bo sodelovalo prek 20 mladih kranjskih pesnikov in pisateljev. Prireditelj je v okviru meseca mladosti organizirala občinska konferenca ZMS Kranj. Program srečanja bodo dopolnjevali tudi učenci kranjske glasbene šole. Ju-

trišnje srečanje je lepa priložnost, da se mladi kranjski ustvarjalci predstavijo javnosti, razen tega pa tudi medsebojno spoznajo. Kranjska mladinska organizacija je nameravala namreč ustanoviti posebno skupino pri komiteju, ki se bo ukvarjala in spremljala kulturno snovanje mladih.

-jk

SENCUR — Literarna sekcija mladinskega aktiva v Šenčurju bo organizirala danes ob osmih zvečer v kulturnem domu literarni večer z naslovom Romar s klanca siromakov. Prvi del večera bo posvečen 96. obletnici rojstva Ivana Cankarja, v drugem delu pa se bodo predstavili mladi šenčurški literati.

TRŽIČ — Danes popoldne ob petih bodo v galeriji NOB v Trzinu odprli razstavo fotografije Oskarja Dolenca, člana fotografske skupine SOLT iz Ljubljane. Razstava bo odprta do torka, 16. maja.

Področni posvet o načrtu vzgoje in izobraževanja

Za boljšo izobrazbeno strukturo

V Kranju je bilo v ponedeljek področno posvetovanje o načrtu razvoja vzgoje in izobraževanja v SR Sloveniji. Predstavniki izobraževalnih skupnosti gorenjskih občin in drugi vabljeni so na posvetu izmenjali misli o samem načrtu, razprava pa je tudi pokazala, da se na Gorenjskem zavedamo vse celovitejši problema vzgoje in izobraževanja. Posebno še zato, ker stanje razen deloma v predšolskem varstvu in v osnovnem šolstvu, še zdaleč ni idealno. Vsem je znana nič kaj rožnata situacija srednje-

ga šolstva na Slovenskem, gorenjske srednje šole pa so verjetno še pod slovenskim poprečjem. Udeleženci posveta so sicer pozdravili načrt razvoja vzgoje in izobraževanja za našo republiko, vendar so obenem podvomili, da bi bili v naslednjih petih letih pri sedanjem načinu financiranja možni kakršnikoli premiki na tem področju kot jih predvideva načrt. Še posebej zato, ker se pri nas opaža dvojnost v politiki izobraževanja — na eni strani načrti za razvoj in razne resolucije, po drugi strani pa z določenimi predpisi omejujejo možnost širjenja šolskih prostorov — kot so obvezni pologi in trenutno tudi pričakovana prepoved investicijskega kreditiranja infrastrukturnih objektov.

Situacija v srednjem šolstvu je takšna, da skoraj ni več časa, da bi se nad njo zamislili, pač pa je že čas za ukrepanje. Še posebej zato, ker je izobrazbena struktura zaposlenih v naši republici med najslabšimi v državi. Gorenjsko področje pa že

dolgo ne vodi več v izobrazbeni strukturi v slovenskem merilu, kaj šele v jugoslovanskem. Kolikšen vpliv ima ta neugodna izobrazbena struktura na gospodarstvo, je natančneje težko določiti, vendar pa je že samo dejstvo, da Gorenjska po gospodarskem uspehu že zaostaja za ostalimi slovenskimi področji in je tudi pod slovenskim poprečjem, dovolj zgovorno.

Cepprav gospodarstvo ne ve, tako področno kakor tudi v slovenskem merilu, kakšne kadre in koliko jih potrebuje v naslednjih letih, so se na posvetu strinjali, da je treba za rešitev tega problema ukrepati enotno. Za enotno mrežo srednjih šol na Gorenjskem naj občinske meje ne bi predstavljale nobene ovire. O tem sicer na Gorenjskem že razpravljajo, vendar do kakih bistvenih zaključkov še ni prišlo. Naslednji korak za sanacijo kadrovske strukture pri nas pa je sistemska ureditev vprašanja sredstev za srednje šolstvo.

L.M.

Revija pevskih zborov

Zveza kulturno-prosvetnih organizacij občine Ljubljana-Siška je priredila v počastitev 80-letnice rojstva predsednika republike Josipa Broza-Tita v soboto, 6. maja, v gradu Goričane revijo pevskih zborov. V sporedu, ki se je začel ob 19.30, so so-

delovali moški pevski zbor kadetske šole Tacen, mladinski pevski zbor Šentvid, moški in mešani pevski zbor KUD »Oton Zupancič« Sora, amatersko gledališče »Svoboda« Medvode in Godba na pihala Medvode.

-fr

ŠKOFJA LOKA — Redko se zgodi, da v isto kasarno pride hkrati na odsluženje vojaškega roka cela desetina kvalitetnih pevcev ali glasbenikov. Zgodi se pa le. Tako je bilo tudi pred štirimi meseci v garniziji Simona Gregorčiča. Fantje so kajpak brž našli skupni jezik in ob podpori poveljstva ustanovili oktet. Vodi ga »esembejevec« Uroš Lajović. Cetica je začela marljivo vaditi in kmalu naštevala več deset slovenskih fantovskih in vojaških pesmi. Ognjeni krst so doživeli na številnih samostojnih koncertih po Primorski ter poželi obilo priznanj. Sledili sta snemanji za ljubljansko televizijo in za radio Koper, v petek, 12. maja, ob 20. uri pa jim bomo lahko prisluhnili v galeriji na loškem gradu. Spored obsega 21 pesmi. Oktet je k sodelovanju pritegnil mlado slovensko gledališko igralno Nadjo Strajnar, ki bo prevzela vlogo napovedovalke. Povemo naj še, da je koncert, ki ga organizirata eksperimentalno gledališče Oder-galerija Škofja Loka in Loški muzej, eden zadnjih, ter da ansamblu grozi razpad, saj nekateri njegovi člani te dni zapuščajo »soldaški stane«.

(-ig)

LJUBLJANA — V prostorih moderne galerije Ljubljana so minuli četrtek, 4. maja, zvečer odprli zanimivo skupinsko razstavo devetih slovenskih likovnih umetnikov. Prikazane umetnine bodo obiskovalcem na voljo do vključno nedelje, 21. maja. Svoja dela so prispevali Andrej Ajdič, Dragica Cadež-Lapajne, Gustav Gnamuš, Drago Hrvacki, Zmago Jeraj, Tone Lapajne, Rudi Pergar, Dušan Tršar in Kranjčan Vinko Tušek. Mnoge od njih že poznamo, saj smo njihove mojstrovine lahko občudovali v paviljonu kranjskega ali škofjeloškega muzeja.

(-ig)

V sredo, 26. aprila, so prebivalci Šenčurja in okoliških krajev dobili novo knjižnico. Knjižnica ima v svoji zbirki okrog 1200 knjig, odprta pa bo dvakrat tedensko — ob sredah in nedeljah. — Foto: F. Perdan

V petek, 5. maja, je v Gorenjskem muzeju v Kranju tajnik društva ljubiteljev drobne grafike Slovenije Rajko Pavlovec odprl razstavo duhovitih grafičnih del znanega 82-letnega grafika Richarda Rotherja. Odprta bo do 18. maja. (K.M.) — Foto: F. Perdan

109 Miha
Klinar

Aprilsko sporočilo 1941

Predigra

ZA NAPAD NA SOSEDE
POTREBUJES OLJE, ROPAR.
A MI BIVAMO OB CESTI,
KI K OLJU PELJE

(Bertolt Brecht, Bericht der Serben)

Sad tega boja buržoazije proti nemškemu delavskemu razredu so bili vsi nemški režimi od Brüningovega, Papenovega in Schleicherjevega pa vse do krone teh prizadevanj — Hitlerjevega režima, krivega za največje zlo, ki je v zgodovini doletelo svet med leti 1939—1945. Januarja 1933 je imel Hitler že blagoslov vseh tistih vodilnih Nemcev, ki so določali politiko Nemčije. Med njimi so bile tudi desničarske nemške stranke, zlasti nemški nacionalci (DNP). Njihova frakcija je 26. januarja 1933 začela v Reichstagu boj proti generalu Schleicherju. Izjavila je, da se je nabrala cela vrsta življenjskih vprašanj, zlasti gospodarskih, ki terjajo nujno rešitve na podlagi temeljite odločitve. Za uresničitev rešitve gospodarskih vprašanj (mišljen je bil boj proti revolucionarnemu vrenju med delavstvom, ki ga je tlačila več kakor šestmilijonska brezposelnost) so nemški nacionalisti zahtevali popolno preno vo vlade, ki naj bi Nemčiji zagotovila enotnost in bila njena udarna sila. Po mnenju nacinalcev je Schleicherjevo kanclerstvo odstopalo od avtoritativne ideje vladanja in skušalo vrniti politiko na stari (weimarski) tir:

»Pri nacionalističnih političnih gibanjih Schleicherjeva vlada ne uživa nobenega zaupanja več, ker je odpovedala pri reševanju vrste življenjskih vprašanj in si s tem nakopala nasprotovanje ne samo pri nacionalističnih strankah, marveč tudi pri deželnih vladah.« (AdG 670 M)

Da je Schleicherjeva vlada 'odstopala' od avtoritativne politike vladanja, je bila seveda laž, saj je njena policija prav 26. januarja 1933 napadla zborovanje 'Bojne zveze proti fašizmu' v Dresdenu s strelnim orožjem in pri tem ubila devet, a težje ranila enajst nemških protifašističnih borcev-dresdenskih komunistov (AdG 671 H). Pa tudi drugače se general Schleicher ni hotel opovedati avtoritativnemu vladanju, saj se je prav po napadu nemških nacionalcev, v tem času že Hitlerjevih zaveznikov, hotel zateči k paragrafu čl. 48 nemške ustave in dobiti od predsednika Nemčije Hindenburga dovoljenje za razpust Reichstaga. Hindenburg je Schleicherjevo zahtevo odbil in Schleicherju ni preostalo drugega, kakor da poda ostavko na kanclersko mesto. (AdG 762 F). V ozadju je bila seveda Papenova in Hitlerjeva zarota proti Schleicherju, ki je s Schleicherjevo ostavko uspeša. Hindenburg je poveril mandat von Papenu, kar je razjelo Schleicherja, da se je zatekel po pomoč proti von Papenu k Papenoveemu sozaročniku Hitlerju, potem pa kot ekskancler predlagal Hindenburgu:

»Po mojem mnenju obstajajo samo tri možnosti rešitve iz nastale krize: 1. Veličinska parlamentarna vlada pod Hitlerjevim kanclerstvom. 2. Manjšinska vlada, ki bi se naslanjala na močnejše ljudsko gibanje (nacisti) in ki bi ji prav tako načeloval Hitler. 3. Nov prezidijski kabinet s popolnim polnomočjem, ki bi se mu ne bilo treba ozirati na mnenja političnih strank.« (AdG 760 F)

Tak je bil Schleicherjev predlog, le da je pri tem točko št. 3 označil sam kot nemogočo, ker bi se proti obliki lahko katera od strank zatekla k državnemu udaru ali celo k revoluciji. Ostala je torej ena sama možnost avtoritativnega vladanja: vlada pod Hitlerjevim kanclerstvom. Druge možnosti ni videl več niti meščanski tisk, ko je razpravljaj, ali bi bilo Schleicherjevo kanclerstvo še možno brez podpore DNVP (nemških nacionalcev). (AdG 672 F)

Predsednik Hindenburg in nemški desničarski politiki so se sedaj posvetovali samo še, kako bi ustolčili Hitlerja brez večjega hrupa levičarskih strank. Dne 29. januarja 1933 so ponovno odložili zasedanje Reichstaga, da bi prišli do

'pametnih zaključkov'. Bali so se tudi demonstracij Enotne ljudske fronte, katere članstvo je naraščalo tudi z delavci iz socialističnih vrst kljub nasprotovanju strankinih voditeljev. Hindenburg je lahko upal na njihovo, če že ne javno, pa vsaj na prikrito podporo, saj so ga podprli tudi pri zadnjih predsedniških volitvah, na katerih sta nastopala kot sokandidata komunist Thälmann in nacist Hitler. To podporo Hindenburgu so socialisti opravičevali s tem, da bi v primeru, če bi postavili samo svojega kandidata ali dopustili, da bi socialisti volili komunist Thälmann, pomagali samo k Hitlerjevi zmagi, v resnici pa bi lahko združena levica (socialisti in komunisti) zmagali, če bi se odločili za enoten in skupen nastop ter za skupnega kandidata, kakor so jim ponujali komunisti in bili celo pripravljeni, da bi bil ta kandidat socialist in ne komunist.

»Postavitev lastnega kandidata ali glasovanje za komunist Thälmann, bi okrepilo samo Hitlerjev položaj pri predsedniških volitvah in morda celo Hitlerjevo izvolitev, to pa bi pomenilo konec socialdemokratske oblasti v Prusiji in oblasti nad policijo.«

Tako je bilo stališče SP Nemčije pred predsedniškimi volitvami leta 1932. Bali so se izgubiti 'Severingovo policijo', ki je pod vodstvom tega 'policijskega' socialista, ki se je v javnosti rad ponašal, da ima še strankino legitimacijo, ki mu jo je izročil Bebel, zagrešila vrsto zločinov nad nemškim delavstvom. Severing ni samo razorožil z lepimi obljubami nemške rdeče porurške armade v času revolucionarnih nemških bojev in nemirov, marveč je dal tudi 1. maja 1929 streljati na prvomajsko komunistično manifestacijo v Berlinu in bil na ta način kriv za smrt mnogih nemških delavcev. Poleg pričevanja Stefi Lehmannove, ki je sama doživela to prvomajsko nasilje leta 1929 v Berlinu, imam na razpolago še vrsto drugih pričevanj o tem in o kasnejših Severingovih preganjanjih nemških komunistov in članov Enotne ljudske fronte. Severingovo prezidentstvo nad nemško policijo bi nemški socialistični voditelji na predsedniških volitvah radi ohranili s socialističnimi glasovi za Hindenburga, čeprav so komunisti napovedovali, da bodo pod Hindenburgom izgubili oblast nad najpomembnejšo nemško deželo in nad vsememško policijo, kar se je pod Papenovim kanclerstvom potem res tudi zgodilo. Kancler von Papen je napravil kmalu potem, ko ga je na to mesto imenoval Hindenburg, konec 'socialdemokratski vladavini nad Prusijo' in zamenjal to najpomembnejšo nemško deželno vladno s svojim komisaricem.

»Zdaj je bila ZPD na smrtni postelji,« ugotavlja meščanski publicist Alan Moorehead, ko je leta 1953 pisal o 'atomske špijonu' in sedaj znanem vzhodnonemškem matematiku in znanstveniku Klausu Fuchs, ko obravnava njegov prehod od predvojne nemškega socialista v tabor nemških komunistov še pred prihodom Hitlerja na oblast (Der Monat, 1953, št. 52, str. 398). (Klaus Fuchs je pobegnil v Anglijo, med vojno pa sodeloval pri raziskovanjih za prvo atomsko bombo v ZDA. Od tam se je vrnil v Anglijo, kjer so ga osumili kot atomskega vohuna in ga obsodili na deset let ječe. Ko so ga po prestani kazni izpustili, se je vrnil v Demokratično republiko Nemčijo, kjer nadaljuje svoje znanstveno delo — op. M. Kl.)

Taki primeri, da so mladi socialisti, razočarani nad strankino politiko in oportunizmom, zapuščali vrste nemške socialistične stranke in se pridruževali komunistom ali vstopali v enotno protifašistično fronto, so bili množični. Vodstvo te stranke pa je kljub temu trmasto vztrajalo pri stari oportunistični politiki in se kot vodstva drugih 'demokratskih' strank zbalu krepitve nemškega komunističnega gibanja in komunističnih prizadevanj za okrepitev protifašistične Enotne fronte Nemčije.

Prav na dan, ko so Hindenburg in desničarski nemški politiki kovali zaroto proti zadnjim ostankom demokracije v Nemčiji, je bila v Berlinu veličastna in množična komunistična mani-

festacija kot odgovor na parado 'rjavih strajk' pred tednom dni (22. I. 1933).

»Priredili smo demonstracijo, obhod po Berlinu,« mi je leta 1960 pripovedovala Stefi Lehmannova (Federlova). »Kljub ledeno mrznemu dnevu smo se zbrali množično na vseh zbornih mestih. Se nikoli niso videli in doživeli v Berlinu takega velikega in množičnega komunističnega obhoda. Našim povorkam, ki so korakale na Bülowplatz, so se pridruževali tudi mnogi socialisti in drugi. Nepregledne množice so korakale mimo tribune, kjer sem videla naše voditelje Thälmann, Plecka in druge. Pripadniki Rotfrontbunda (zveze rdečih bojnikov), ki ga je prepovedal že kancler Brüning in ki še vedno ni bil dovoljen, so kot 'ilegalci' korakali v osmenih. Rostopih in vzklkali: 'Hoch lebe, Thedy!' Tako so namreč klicali Thälmann. Poleg naših časnikarjev so bili na tribuni tudi nekateri časnikarji socialističnega 'Vorwärtsa' in neki socialistični poslanec — ime sem pozabila. Komu breme vzplalo srce ob tolikšnem navdušenju in volji, postaviti se Hitlerjevcem po robu. Ljudje, čeprav slabo oblečeni in mnogi tudi izstradani, od otrok do starcev se niso menili za januarski mrz. Tudi socialistične časnikarje od 'Vorwärtsa' je zajelo navdušenje. Ko sem naslednji dan brala poročilo, natisnjeno v 'Vorwärtsu', sem že mislila, da je v vrhovih nemške socialne demokracije prišlo do prelomnice s staro oportunistično politiko, saj je bil članek prežet z duhom solidarnosti razredno zavednega nemškega delavskega razreda in enotnosti med socialisti in komunisti v boju proti rjavi fašistični nevarnosti. Toda že naslednji dan sem bila nad 'Vorwärtsom' razočarana.« (Iz štud. gradiva za moj roman 'Berlin', ki ga imam v načrtu kot uvodni roman druge tetralogije o Stefi Lehmannovi — M. Kl.)

Če je 30. januarja zjutraj 'Vorwärts' še poročal o največji protifašistični manifestaciji v Berlinu in o potrebi delavske solidarnosti in enotnosti v boju proti rjavi nevarnosti, so na ta boj in nevarnost socialistični voditelji še ta dan pozabili. Bil je 30. januar 1933. Bile so prve ure tega dne, ko je

VSE-NEMSKI POHOD BREZPOSELNIH IN GLADNIH

korakal daleč od Berlina proti hessenskemu deželnemu mestu Darmstadt:

»Okrog devetih zjutraj so se bližale prve kolone 'Hungermarscha' (pohoda gladnih) proti središču mesta. Ogrnjeni z odejami in vrečami, neobriti in izgladovani, z obrvmi in ovratniki belimi od ledenega sreča, v katerem je zmrzoval njihov dih — kajti neprijazen veter je brlil čez nizko starmenburško deželo — so naglo korakali skoro vso noč ob siju rudarskih svetilk, ki so še vedno migotale v mračnem meglenem jutru. Prispeli so na Schlossplatz. Razburjeni in bčani z brezizgledno brezposelnostjo so sovražili tiste, ki bi jim lahko dali delo in kruh. Razburjenje je zato prerasčalo v ogorčenost in krike: 'Gebt uns Arbeit und Brot, sonst schlagen wir euch tot!' (Dajte nam delo in kruh, drugače vas pobijemo do smrti!)... Tisoči in tisoči so prišli od daleč: iz Mainz, iz Offenbacha, iz Wormsa... Mnogim se je bralo že na obrazu, da so že leta odvisni od priložnostnega zaslužka in od priloženja in da so že leta moledovali za delo na delovnih borzih in pred uradi industrijskih podjetij. Pa so bila zanje vsa vrata zaprta. Te je mrzla še bolj rezal in se jim z ledenimi vbodi šival v kožo, preplepljeno na okostnjak. Prestopali so se in poskakovali na mestu, da bi se ogreli. Tanke, zguljene, zakrpane obleke. Izhojeni čevlji. Le redki so imeli plašče. V njihovih očeh je gorel izraz ljudi, ki lahko gledajo stvari, potrebne za življenje, samo v izložbah, samo skozi steklo. To steklo jih je žgalo v oči. Taka množica bede je prikoralala v mesto, v deželno mesto pred sam urad deželne vlade, da so se zamislili celo zelenci v uniformah, ti čuvaji reda, in si niso upali ganiti in razbiti ter razgnati več tisočglave množice bednih in lačnih. Nekaj se je spremenilo. Nekaj v vseh in v vsem.«

Janez Teran s Pristave pri Tržiču. — Foto: F. Perdan

Komat olepša konjski vrat

Včasih, ko so na Gorenjskem še prevladovali konji, so bili tisti sedlarji in tapetniki, ki so znali izdelovati konjske komate in drugo vprego, zelo iskani. Danes je konj vedno manj. Sicer jih nadomeščajo konjske moči, vendar so le-te skrite v traktorjih in drugih sodobnih strojih.

Med redkimi, ki še zna izdelovati ter popravljati konjske komate, je 62-letni Janez TERAN s Pristave pri Tržiču. Lani je šel v pokoj in je zato vzel malo obrt. Vendar njegova delavnica tega ne kaže. Ob pogledu na police in mize dobiš občutek, da je Teran še vedno pravi obrtnik. Toliko dela ima.

»Kolikor vem, zna na Gorenjskem izdelovati konjske komate le še Mencinger v Begunjah. Ostali tapetniki in sedlarji so to pozabili. Narediti komat ni lahko. Leta in leta se moraš učiti, da narediš takega, da konjskega vratu ne bo ožulil. To je še posebno zahtevno delo za tiste konje, ki vozijo po hribih in so izpostavljeni večjim sunkom. 10 vajencev sem izučil. Vsak med njimi je moral znati narediti komat. Vendar so se vsi fantje oprljeli na petnišča. Komata se nihče več ni lotil. Če pa tega dela ne opravljaš redno, kaj hitro izgubiš prakso. Prevladuje namreč ročno šivanje s šivom, iglami in posmoljeno dreto ter surovimi jermenji. Vsega materiala po trgovih

nah nimajo in ga zato težko dobim. Prav tako tudi okrasov nihče več ne izdeluje in se moram pošteno potruditi, da jih dobim. Se sreča, da luksuzni komati z okraski danes ne prihajajo več v poštev. Tudi sedla, pri katerem je še posebno važno fino šivanje, že dolgo nisem naredil. Spomnim se pa, da smo takoj po vojni veliko delali za Bosno. Gorenjski tapetniki in sedlarji smo morali narediti okrog 200 konjskih vpreg.«

Teran se tudi sedaj še vedno ukvarja s komati, vendar jih v glavnem popravlja. Z največjim veseljem se loti Gašteljevega iz Zadrage, ki ga je naredil leta 1936, ko je postal samostojni obrtnik. Ko mu kmetje prinašajo popravila, tarnajo, češ, kdo nam bo potem popravil, ko boš ti nehal. Res je tako, saj je komatarstvo eden tistih poklicev, ki izumira. Včasih so bili v Tržiču štirje in vsi so imeli dovolj dela. Danes pa je ostal le še Teran. Sina je sicer izučil, vendar je izbral drug poklic.

Teran je svojo obrt opravljal tudi med vojno. Za partizane je izdeloval usnjene gamaše, torbice in nahrbtnike.

Janez Teran je danes navdušen lovec. S ponosom nam je pokazal nahrbtnike, ki jih izdeluje za svoje stanovske tovariše. Nekaj posebnega so.

J. Košnjek

»Medena« umetnost, ki izumira

Tončka Debeljak in njena hči Mici iz Dolenje vasi sta eni zadnjih izdelovalk dražgoških kruhkov

Kdor redno prebira Glas, se bo gotovo spominjal člankov in reportaž, posvečenih škofjeloškemu malemu kruhku, nenevadni lokalni posebnosti, ki je drugod ne poznajo. Pisali smo o tem, kako nastajajo, o receptih zanje, o rezbarju modelčkov, od katerih sta odvisni oblika in ornament »kolačev« ... Kruhki so kmalu prerasli v slavno in zelo iskano blago, nič manj dragoceno kot popularne idrijske čipke. Zdelo se je, da nimajo prave konkurence, da jim, skratka, ni para.

Potem pa je nastopil preobrat. Pristaši naglo napredujočega kmečkega turizma so jeli »odkrivati« pozabljena naselja in gorske vasice — ter seveda tudi stare navade in običaje. Eden takšnih je peka dražgoških kruhkov, bližnjih sorodnikov razvpitega loškega medenjaka. Navzven se ne ločijo dosti. Barva in okus sta skoraj ista — poglavitno razliko predstavlja le zunanja podoba. Medtem ko jo pri prvem odlikuje leseni kalupi in je tesno povezana s kiparsko žilico in spretnostjo dletarja, so v dražgoškem primeru odločilni domiselnost in iznajdljivost ter izvežbanost kuharičinih prstov. »Ta mal kruhki«, kakor mu pravijo domačini, namreč gnetejo in okrasijo ročno, brez pomoči okvirja, ki že vnaprej določa njegov videz in velikost. Gre torej za pristno ljudsko umetnost, kakršna je svoje dni botrovala rojstvu dragocenih ikon in nabožnih slik.

Dražgoški kruhek seveda ni ostal izključna domena Dražgošanov. Novi časi so povzročili živahno migracijo in razširili čudno obrt drugam, predvsem v bližnjo Selško dolino. Zato mi po gradivo, ki je navdihnilo pričujoči prispevek, ni bilo treba iti bogve kako daleč. Preprosto sem potrkal na vrata Mihove domačije v Dolenji vasi, kraju ob cesti proti Železnikom. Gospodinja Tončka Debeljak in njena hči Mici sta navdušeni izdelkovalki značilnih medenih mojstrov, ki so, mimogrede rečeno, tudi izredno slastne.

»Pečenje kruhkov je v našo »familijo« zanesla moja mama,« pripoveduje Tončka. »Bilo je pred približno 60 leti. V Železnikih je tedaj živel neki Lokač. Možak je poznal čisto samosvoj recept testa, ki ga ni hotel izdati nikomur. Edino mami je uspelo izmamiti mu skrivnost, spričo katere so najini kruhki še danes okusnejši kot podobne loške in dražgoške dobrote. Zaostajava samo v ornamentih. Tu ne dosega Dražgošank. Veste, oblikovanje terja bogato fantazijo, ki ponavadi izvira iz tradicije. Težko si je sprosti izmišljati nove in nove stvari.«

Potlej sta mi zaupali, da Tončka v glavnem pripravlja maso, Mici pa jo spremeni v zajčke, pipe, peteline, zvezde, cvetove, škrate... Mici ima »boljšo roko« kot mati, vendar slabšo od babice. Ko je

slednja umrla, so z nenevadno dejavnostjo prenehali. Če bi ne posredovala gospodar in starejši sin Viki, ki sta sodila, da ne gre zavreči bogatih pokojničin izkušnj, bi zadeva gotovo utonila v pozabo. Toda začetni poskus je uspel in Mihovi so dobili zaupanje vase ter nadaljevali. Število kupcev je naglo raslo. Prizadevni, včasih kar pretirano skromni ženi sem pobaral, kdo vse sodi v krog njunih »odjemalcev«.

»Ja, saj jih niti ne poznavam. Poleg prijateljev in znancev velja omeniti organizatorje raznih turističnih prireditvev in kolege pomembnih jubilarov. Lani sva, denimo, spravili skupaj kar sto kruhkov natančno določenega obsega, namenjenih udeležencem FIS kongresa v Opatiji. Ampak najbolj mi bosta ostali v spominu dve orjaški srci, ki sva ju napravili po naročilu Hotavelčanov. Enega je dobil loški župan, drugega pa so prodali na javni dražbi. Nikoli ne bom pozabila, kako je bil celo največji »pleh« v hiši preozek in kako smo morali potolči robove, da sta šli gor,« je razlagala Mici.

Zagonetni Lokačev recept kajpak predstavlja najskrbnejše čuvano skrivnost Mihovih. Zvedel sem le par okvirnih podatkov: da je testo sestavljeno iz specialne moke, medu in dišav — in sicer v točno določenem medsebojnem razmerju; da navedena zmes včasih zahteva dolge ure napornega gnetenja; da ji morajo nato kar najhitreje vtisniti dokončno podobo ter da sploh ni važno, kdaj občutljivo mešanico vtakneš v pečico. Zaključno fazo »operacije« tvori premazovanje z razredčeno, segreto strdjo, ki kruhkom daje vabljiv lesk in vonj. Namesto strdi je moč uporabiti običajen pohištveni lak, čigar zaščitni sloj izdelku poveča trajnost, vendar ga hkrati spremeni v neužitno okras.

»Mama, koliko srčkov in pajacev zamesite na leto?« sem se naposled spustil v statistiko.

»Kdo bi jih štel? Povem naj le, da smo predlanskim porabili 97 kilogramov medu...«

V kuhinji je prijetno zadisalo. Tončka in Mici sta ravno loščili polmetrsko »fajfo«. Nisem in nisem mogel odtrgati pogleda ob bleščečih, mehko rjavih oblin. Če bi me ne preganjala pozna ura, bi najbrž kar stal in zijal. Umetnin, onih pravih, nepotvorjenih, dandanes pač ni na pretek.

I. Guzelj

Ali ni čedna tale »fajfa?« — Foto: F. Perdan

PO DOLINI RAČEVE

»Te kraje pa slabo poznam. Najmanj deset let mora biti, ko sem zadnjikrat 'motovillil' tu okrog,« mi je dejal zadnjič naš fotoreporter France, ko sva se odpravljala iz Žirov po dolini Račeve do Smrečja. Se pač zgodi, da nekaterih krajev ne obiskujemo prav pogosto. In zakaj? Odmaknjenost prav gotovo ni vzrok, saj smo obiskovali že teže dostopne kraje. Razlog tiči drugje. Za dolino Račeve ga ni težko poiskati. Kralj so bili pač še pred kratkim »pod oblastjo« logaške občine, na njen teritorij pa reporterji našega časnika navadno ne zahajajo.

Ampak prepozno ni nikoli. Tako sva tudi s Francetom oni dan usmerila našega »fička« proti Novi vasi, začetku poti proti Smrečju. Nova vas! Nova v prvem pomenu besede. Stanovanjske hiše ali kot jih Žirovci popularno nazivajo »bajte« rastejo na tem koncu Žirov kot gobe po dežju. Vsako leto deset, dvajset ali več. In na prisojnem bregu v Novi vasi je pred leti zrasla tudi smučarska skakalnica, ponos prebivalcev tega dela Poljanske doline. Zdaj na pomlad ni videti prav nič privlačna, pozimi pa se ob njenem izteku zbirajo množice gledalcev. Po njenem hrbtu so se že poganjali svetovno znani asi: Raška, Hubač, Matouš, Napalkov, Cakadze, Aimoni, Pudgar, Štefančič, Mesec... Tu se obenem kalijo mladi žirovski skakalci Burjak, Poljanšek, Podobnik in drugi, ki bodo že čez nekaj let lahko uspešno nadomestili starejšo gardo naših skakalcev. Žirovci zdaj živijo za smučarski skakalni šport. Sposobni so pripraviti tekmovalje kadarkoli: če je veliko, premalo ali skoraj nič snega. Prav po njihovi zaslugi je bilo rešeno že prenekatere državno ali republiško prvenstvo.

Le malo dalj, dva ali tri kilometre, in že sva pri opekarni v Račevi. Franc Mlakar, Marjan Trček in Hieronim Nagode, ki prav zdaj pospešeno pripravljajo delovišče,

so za tisti dan »šhte« že končali, vendar so rade volje, čeprav malo nezaupljivo, pristali na kratek pomenek. »Sredstva za modernizacijo bi bila potrebna,« pravijo fantje. »Materiala je za zdaj še ogromno, za votlake sicer ne, za zidake je pa odlično. Kakšen je postopek pri izdelavi opeke? Najprej je treba navrtati luknje v hrib, nakopati flovico, jo z nakladalцем naložiti na vagončke in odpeljati v predelavo. Potem pa... nastane največja težava. Veste, opeko moramo sušiti v naravnih sušilnicah. Tako sušenje je resda najcenejše, vendar traja kar tri tedne in je precej tvegana stvar. Vse je odvisno od vremena. Prav zato je po zidankih vedno veliko povpraševanje in vse zaloge so stalno sproti prodane. Včasih smo v eni sezoni izdelali blizu milijon kosov, zdaj pa polovico manj. Takole poldrug milijon zidakov bi pa z lahkoto prodali. Kako naj jih pa izdelamo? Zaposlenih nas je samo dvanajst, sezona pa traja od začetka maja do konca poletja in delo se spet ustavi. Mehanizirati bi se bilo treba, mehanizirati. In možnosti za delo izboljšati. V takih razmerah je težko dobiti nove delavce. Prav zares, že petnajst let je tu opekarna, pa še vedno kaže, kot da je v povojih.«

Dolina Račeve se vije dalje. Ob cesti so razvrščene

posamezne kmetije. O kakem središču vasi bi le težko govorili. Morda je tam, kjer je postavljen gasilski dom? Edino tu je zbrana gruča hiš.

Po rahlem vzponu v hrib, cesta je bila zgrajena pred nekaj leti, sva se znašla ob Smreškem jezeru, jezeru, za katerega marsikdo še ni slišal, čeprav niti ni tako majhno. V okolici je v preteklih letih zraslo nekaj počitniških hišic, o kakem večjem razmahu turizma pa še ni govora. »In tudi še ne bo,« pravijo domačini, »še marsikaj bo treba prej postoriti, da bi stvar stekla.« No, poleti si pa vseeno v teh kotičkih marsikdo najde mir, počitek, če se mu zahoče, se lahko namaka v ne preveč mrzlem jezeru ali pa sprehaja po prostranih smrekovih gozdovih v okolici — odtod naj bi tudi zviralo ime Smrečje. Pa še nekaj! Ob sobotah in nedeljah je ta konec privlačen za mlade, saj je v bližnji gostilni pogosto ples. To je pa tudi edino razvedrilo daleč naokoli.

AVTOBUS POMENI VELIKO

Račevsko dolino in kraje okrog Smrečja je letos povežala z ostalim svetom redna avtobusna zveza. Prav zadnja avtobusna postaja, malo pod vrhom, tam, kjer se hrib prevesi na drugo, notranjsko stran, je bila tudi najin cilj. Razgleda skoraj ni bilo. Iz gostih temnosivih oblakov je že ves dan z vso ihto lil dež, doline pa je prekrivala megla. Malo pred tretjo uro je na cilj pribrel Transturistov avtobus. S fotoreporterjem sva se pred dežjem umaknila v njegovo notranjost in prav kmalu zaplet-

Posadka avtobusa za Smrečje Stane Peternef in Janez Mohorič

la v pogovor s »posadko« — soferjem Stankom Peternefjem in sprevodnikom Janezom Mohoričem. »Od novega leta vozimo sem gor,« sta začela pripovedovati, »prej pa so kakšne dve leti vozili Sapovi avtobusi. Kar dosti dela je. Stalno prevažava kakih petdeset delavcev in okrog sedemdeset šolarjev. Sedeži so stalno vsi zasedeni, večkrat pa je tudi na stojiščih — posebno, če je slabo vreme — vse polno. Iz Žirov do Smrečja je natanko deset kilometrov, progo pa je treba prevoziti petkrat dnevno. Zjutraj greva iz Žirov do Smrečja že kmalu po pol peti uri, da odpeljeva delavce v tovarne, zadnjič pa pripeljeva v Smrečje zvečer nekaj pred enajsto. Pozimi, kako je? Letos nas ni ovirala, saj je bila cesta v redu plužena. Pomlad nam jo je pa zasolila. Dober teden nisimo vozili zaradi jam na cesti, ki jih je napravila odjuga. Dva meseca smo vozili z »mercedesi« pa se je delala škoda. Oja, zdaj s »fapom« gre v redu.«

Sofer Stane je nadaljeval: »Nikakor se ne smem pritoževati. Da bi le tako ostalo. Spanja je res bolj malo, sem pa zato popoldne precej prost. No, in še cesta se je zdaj kar dobro popravila. Ljudje so s prevozom najbrž zadovoljni, vsaj pritožbe ni slišati nobene. Niti nad stari avtobusom, saj potniki pravijo, da se je bolje slabo peljati kot dobro iti. Včasih imam težave pri srečavanjih. Videli ste, cesta je ozka. Nekateri že upoštevajo, da takrat, ko pelje avtobus, ne silijo po cesti, drugi pa ne. Znakov namreč ni. Zelja? Cesta naj bo v redu vzdrževana. Vsak dan prevoziti sto kilometrov po kakšni slabi cesti, ni od muh.«

GOSTILNA NE NESE

Dež ni hotel ponehati. Ni kazalo drugega kot sesti v avto in se odpeljati nazaj proti Račevi. Še v edini gostilni na tem koncu sva se ustavila. Pri Zofki Koširjevi.

V majhnem prostoru je »vedrilo« le pet gostov. Na eni od miz je bila tudi »sveža« številka Glasa. »O, Glas imamo pa že dolgo naročen,« najprej pove birtinja. »O marsičem pišete, le na tem koncu se pa res ne spomnim, da bi že kdaj bili. A, gostilna! Sedem let jo že imam, edino v vasi. Prej je bila še ena — pri Nacku. Malo se ustavljajo ljudje tu, malo.

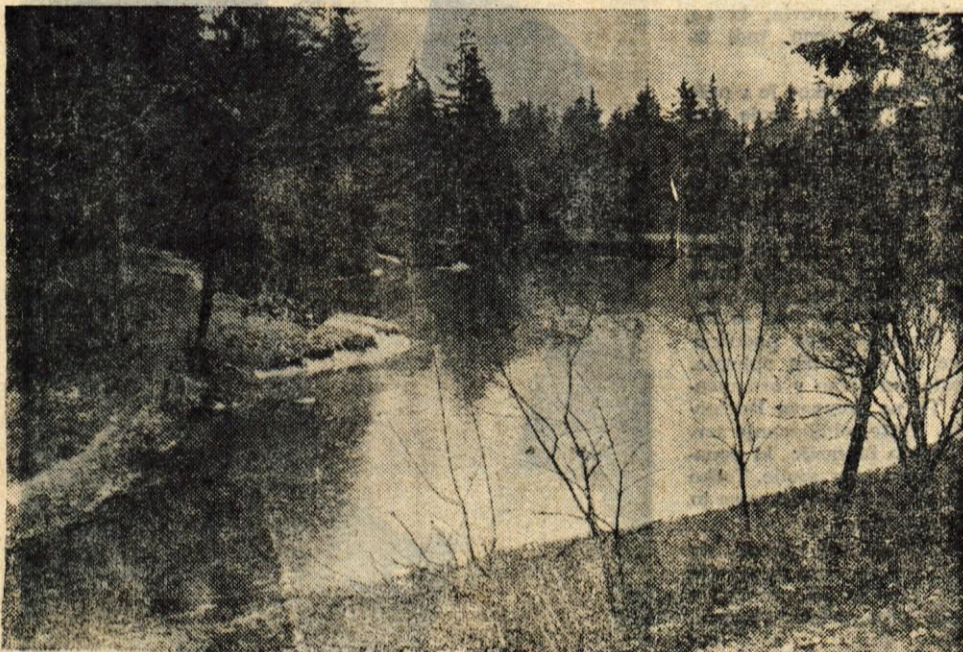
Gostilničarka Zofka Košir

Komaj se izplača. Ampak nekaj časa jo bom še obdržala. Avtobus mi dela škodo! Nič ne ustavlja tu. Prej, ko so ljudje hodili peš ali s kolesi, se je še kdo več »pokrepčal« v moji gostilni.«

Na Zofkino pripravljenost za šalo kaže že napis na steni. »Na upanje dajem samo nad osemdeset let starim, če pridejo v spremstvu staršev!« stoji črno na belem. Ampak Zofka seveda kaj takega še ni doživela.

To je nekaj utrinkov s kratkega potepa po dolini Račeve, dolini, ki je zaradi svojih lepot še vse premalo poznana. Prav gotovo bomo tudi mi te kraje prav kmalu spet obiskali.

Besedilo: J. Govekar
Slike: F. Perdan

Smreško jezero

Pomenki o Mengšu in njegovih ljudeh

Lovski rog

S tem zapisom končujem pripravo o znamenitem slovenskem kraju in njegovih domačinih. Zaradi narave pisanja, to seve ni bil kak str-jen krajepisni portret — bolj so bili ti zapisi podobni rahlim krokijem (croquis — preprosta, na hitro izdelana risba, napravljena le z nekaj potezami; v prenesenem pomeni je tudi hiter bežen zapis nekak časnikarski kroki). Mnogih stvari v ciklu teh zapisov nisem napisal, nekatere sem se hote ognil (posebno krajevnim razprtijam), o nekaterih pa si nisem mogel ustvariti povsem jasne slike. No, pa se je vseeno nabralo kar 34 dvo- in trokolonskih zapisov s 24 ilustracijami. Vse skupaj zbrano bi pomenilo že kar zajetno brošurico. Če izvzamem Preddvor z okolici in hiškami vasmi, se še nobene-gorenjskemu kraju nisimo v Glasu tako posvetili.

V GOSTEH PRI ZELENIM BRATOVŠČINI

Naneslo je tako, da sem pred kratkim prisostvoval letni skupščini men-geških lovcev v njihovem kar-prelepem domu.

Da, prelepem, ni se mi za-reklo! Kajti, navajeni smo bili nekoč lovskih koč iz su-rovih brun, z leščerbami osvetljene notranjosti, z ognjem na odprtem ognji-šču.

Zdaj pa je napredek in razvoj že tak, da postajajo tudi lovske koč kar prav-cate vile z vsem udobjem. In z množico parkirajočih avtomobilov ob vsaki seji ali lovskem posvetu. Seveda, hi-gleni in estetiki pa tudi zlož-nosti, to vse sicer ustreza — ali pa ustreza čustvom pra-vega lovčevega srca, to pa je že drugo vprašanje. Dosti-krat je v preprostosti in v na-ravnosti, pa četudi so živ-ljenjski pogoji trši in težji, več sreče, več miru in spo-kojnega odduška.

Naj mi mengeški lovski drugi ne zamerijo teh besed, saj veljajo tudi za »kočo« naše lovske družine na Čepu-ljah pod Joštom. Sicer pa bom vprašanje sprožil v enem od prihodnjih »Lov-
cevo leto na filmu

Kot pravo presenečenje sem doživel pred letno skupščino predvajanje korenčanovega filma, ki v čudovitih barvah opisuje delo mengeških lovcev skozi vse

leto: sodelovanje članov dru-žine pri sajenju gozdnih sad-ik, gojitev in varstvo div-jadi v lovopustu, napravo krmišč in krmljenje pozimi, potem pa seve tudi sam lov, predvsem potek brakad v raznih sektorjih lovišča.

Rečem lahko, da je tak film pravcati dokument o delu neke lovske družine. Take, ki skrbi za lovišče — ne pa take, ki le strelja za-radi mesa...

V tem pogledu, tako sem zvedel od ljudi, je mengeška družina vzorna, ena najbolj urejenih in discipliniranih na ljubljansko - kamniškem področju. Posebno hvale-vredno dejstvo je že naprava več volijer za jerebice in fa-zane tik ob njihovem lov-skem domu. Ko keščki do-zore za samostojno življen-je, jim mengeški lovci od-pro vrata kletk in mlada pernatata divjad je že na po-lju! Tako pripravnega izleta mladega naraščaja nimajo drugod. Večkrat je treba pla-he jerebičke in fazančke no-siti od volijer daleč na od-daljena polja.

PROSTRANO LOVIŠČE

S tarešina lovske družine Mengeš je Stane Gre-gorc, resen človek; zna-čvrsto voditi svojo moško družino, ki šteje blizu 30 čla-nov. Ti upravljajo lovišče, ki obsega velik prostor od Tr-zina do Domžal, Jarš, Dupli-ce in Homca, na drugi strani pa do Dobenega, na pobočja Rašice in na sever do Topol in Most.

V lovišču sicer ni visoke divjadi kot je gams, ruševac ali veliki petelin. Pač pa so »prehodni gostje« veliki je-leni in divje svinje. Druge divjati, posebno pernate, pa je toliko, kot malokje drugje. To je pač rezultat umne go-jitve naraščaja v lastnih voli-jerah. Zato je tudi razme-roma visok odstrel možen, celo za potrebe lovskega tu-rizma.

Seveda sta v lovišču doma-ča predvsem srnjak in zajec. Tudi za njun razplod in var-stvo pozimi skrbe prizadevni lovci z raznih sektorjev: po-leg ožjega, mengeškega, je tu še trzinski, raškiški, drnov-ski, jarški, homški in drugi.

»DOBER POGLED!«

Tak je slovenski lovski pozdrav in želja za lov-sko srečo. Skrbe pa mengeški lovci še prav po-sebno, da se lovske šege in običaji ne pozabijo. Pozoren sem postal tudi na izjemno tovarstvo, ki živi med men-geškimi lovci. Kaže, da huj-ših sporov — ki so drugje le prečesti — ni in da je pri-jateljstvo ona vez, ki daje družini ne le ugled, pač pa tudi pripomoče do delovnih uspehov, ki so vedno rezul-tat sloge in delavnosti. Zelo dobre odnose imajo men-geški lovci tudi z domačini-kmeti. Več primerov je že bilo, ko so kosci prinesli živa jerebičja gnezda v voli-jere, da jih poljedelski stroji ne bi uničili.

Torej, mengeškim lovskim drugom »dober pogled!« V mislih pa že slišim zvoke nji-hovega lovskega rogu, ki po-je za slovo... Ne le od Gregor-čevih lovcev (poleg domači-nov je v tej družini včlanje-nih tudi nekaj lovcev od dru-god, med njimi je podpred-sednik izvršnega sveta SRS dr. France Hočevar, urednik »Pavlihe« prof. Jule Vrbič, dirigent in komponist Peter Lipar in drugi), pač pa tudi od »Trdinovega Mengša!«

Črtomir Zorec

Kviz o obrambi Jugoslavije

Naše priprave temeljijo na izkušnjah narodnoosvobodilne borbe, ko so naši narodi pokazali, da se lahko z junaštvom upirajo tehniki in vztrajajo v borbi z močnejšim sovražni-kom. Naše obrambne priprave, ki so povezane z obrambo socialističnega sistema, izražajo naše želje do svobode, neod-visnosti in suverenosti. Občani, krajevne skupnosti, družbeno-politične skupnosti in organizacije ter delovne organizacije skupno s partizanskimi enotami in jugoslovansko armado se pripravljajo na splošni ljudski odpor. V teh pripravah aktivno sodeluje tudi mladinska organizacija. Obuja tradicije narod-noosvobodilne borbe in poskuša z različnimi oblikami dela dvigniti tehnično usposobljenost mladine.

Tak je bil uvod v kviz, ki ga je konec aprila pripravila v Kranju občinska konferenca ZMS. V znanju o obrambi socialistične Jugoslavije se je pomerilo 9 občinskih ekip, in sicer iz občine Vič-Rudnik, Bežigrad, Šiška, Moste — Polje in Center, ter Kamnika, Skofje Loke, Tržiča in Kranja. Zmagala je ekipa iz Kranja.

M. Govekar

Mladinski klub v Hotavljah

Pred dnevi so mladinci iz Hotavelj v Poljanski dolini ustanovili mladinski klub. Vodi ga Boris Pintar. Prostore so dobili v zadružnem domu. Na ustanovnem sestanku, ki sta se ga udeležila tudi predsednik KS Hotavlj Andrej Mravlja in predsednik OK ZMS Skofja Loka Marijan Šmid, so sprejeli program dela.

A. B.

Kmečka ohceta 1972

Od malega začetka v letu 1965, ko sta se v Ljubljani poročila po starih slovenskih običajih Marija Petkovšek in Viktor Korošec, je Kmečka ohceta prerastla v turistično-folklorno prireditev medna-rodnega obsega. Letos bo pri-reditev od 23. do 27. maja v Ljubljani, Dolskem, Preddvo-ru, na Bledu in v Metliki.

Na vseh dosedanjih ohcetah se je poročilo 57 parov iz 13 držav. Samo letos pa se bo poročilo 16 parov iz nasled-njih držav: Avstrije, Belgije, Češkoslovaške, Italije, Norve-ške, Sovjetske zveze, Švedske, Švice, Amerike, Zvezne repub-like Nemčije in šestih jugo-slovanskih republik. Prvič bo-sta sodelovala para iz ZDA (Pennsylvania) in Sovjetske zveze (Gruzija).

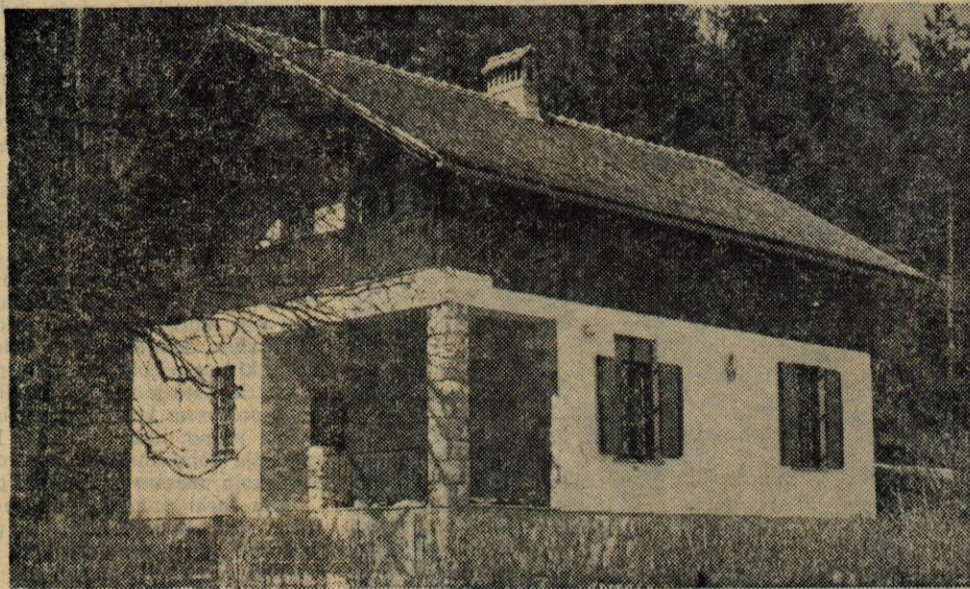
Fantovščina letošnje Kmeč-ke ohceti bo v Preddvoru v

hotelu Bor. Turistično dru-štvo se že nekaj časa priprav-lja na prireditve in upa, da bo letošnja najuspešnejša in obsežnejša kot so bile do se-daj. Društvo letos praznuje štiridesetletnico, in prav s to prireditvijo hoče dokazati po-membnost dela društva.

Na kratko preletimo obse-žen program. Zenini bodo ob 16. uri v Hotemazah. Tu jih pričaka starešina fantovščine Matevž Gazvoda z domačini, pevci in folklorno skupino. Iz Hotemah se bo pomikal sprevoz jezdecov s fantovsko zastavo, zapravljički in »o-čijami do Tupalič. Kovači bo-do tu pregledali kopita konj in preverili znanje fantov v kovaških veščinah. Ob 17.25 sprevoz nadaljuje pot do Preddvoja skozi grajski park do vile Danice. Od tu dajše gredo peš čez mostiček jeze-ra Črnava na teraso hotela Bor in Grad Hrib, kjer bo nadaljnji program fantovšči-ne. Tu bo krst fantov, prebra-no fantovsko pismo, pomerili se bodo v žaganju drv, zabi-janju žeblicev in ostalih hiš-nih opravilih. Fantje se bodo pomerili tudi v kegljanju, saj bodo s podrtimi keglji izra-čunali število otrok, ki se bo-do rodili v zakonu. Folklorni skupini pod vodstvom Cirila Savsa in Alenke Krišel, ter harmonikarja Mirka Odirja bosta zaplesali več plesov, pevci pa zapeli pod vodstvom Eda Ošabnika narodne ženi-tovanske pesmi.

Turistično društvo pričaku-je veliko udeležbo, saj bo na terasah hotela Bor in Grad Hrib ples. Na voljo bo tudi bogat fantovski meni. Ob 23. uri se bodo fantje vrnili v Ljubljano.

A. Babič

Dom lovske družine Mengeš pod Zečkom

Dne 21. aprila je bilo v Novi Gorici 25. nagradno žrebanje Ljubljanske banke za lastnike vezanih hranilnih vlog in vezanih deviznih računov. Na javni prireditvi je bilo izžrebanih 3999 nagrad. Dobitniki glavnih premij so:

premija	poslovna enota	vrsta vloge	številka
30.000 din	Beograd	vez. dev. rač.	49956
20.000 din	Ljubljana, Trg revolucije	vez. hran. vloga	22380
20.000 din	Beograd	vez. dev. rač.	17486
10.000 din	Novi Sad	vez. hran. vloga	3781/02
10.000 din	Mestna hranilnica Ljubljana	vez. dev. rač.	807
10.000 din	Mestna hranilnica Ljubljana	vez. dev. rač.	4377

Poleg tega je bilo izžrebanih še 30 nagrad po 5000 din, 90 po 2500 din, 250 po 1000 din, 750 po 300 din, 1373 po 200 din in 1500 nagrad po 150 din. Podroben izid žrebanja je bil objavljen v Nedeljskem dne 30. aprila 1972.

Komisija za urejanje delovnih razmerij Veleželeznine MERKUR Kranj

vabi k sodelovanju več strokovnih sodelavcev
za novo blagovnico GLOBUS v Kranju, Koroška cesta

PROSTA SO NASLEDNJA DELOVNA MESTA:

1. dva pomočnika poslovodje

Pogoj: visoko kvalificiran trgovski delavec tehnične stroke z najmanj petletno prakso;

2. več vodij oddelkov

Pogoj: visoko kvalificiran ali kvalificiran trgovski delavec, tehnične, kemične in nekovinske stroke z najmanj petletno prakso;

3. več prodajalcev

Pogoj: kvalificiran trgovski delavec železninske, elektrotehnične, kemične ali nekovinske stroke, z najmanj dveletno prakso;

4. več blagajnikov

Pogoj: dokončana dveletna administrativna šola ali šola za prodajalce z dveletno prakso v blagajniškem poslovanju;

5. skladiščnika

Pogoj: kvalificiran trgovski delavec ene izmed navedenih strok pod tč. 3, z najmanj triletno prakso;

6. šoferja

Pogoj: šofer C kategorije;

7. kalkulanta

Pogoj: dokončana ekonomska ali komercialna srednja šola s triletno prakso.

Nastop službe je julija 1972. Pismene vloge naslovite na MERKUR veleželeznina Kranj, Koroška c. 1, najkasneje do 1. junija 1972. Podjetje s stanovanji ne razpolaga.

Slovenski par za kmečko ohcet izbran

V ponedeljek zvečer je posebna komisija, ki jo je vodil profesor Albert Papler, na zabavni prireditvi Dnevnika in Nedeljskega v Kamniku — pokrovitelj je bil industrija pohištva Stol — Kamnik — izbrala slovenski par, ki se bo poročil na letošnji kmečki ohceti. Po sta-

rih ljudskih običajih se bosta zadnjo soboto v maju na ljubljanskem magistratu poročila Kamničanka Marija Bevec in Kranjčan Aco Drešar. S tem so znani že skoraj vsi pari, ki bodo sodelovali na največji slovenski folklorno turistični prireditvi. — Jg

Samo na lastno odgovornost

V predzadnji številki Glasa smo na prvi strani objavili fotografijo starega železniskega mostu nad tovarno pil Triglav v Trziču. Most nameravajo letos popraviti. Polovico denarja bo prispevala tržiška občinska skupščina, drugo polovico pa zainteresirane delovne organizacije, predvsem Splošno gradbeno podjetje Trzič. Ker je most v izredno slabem stanju in

ker preko njega kljub temu še vedno vozijo motorna vozila (tudi težki tovornjaki), nas je zanimalo, če je voznja preko mostu dovoljena. Tovariš Edo Dovžan s pristojnega oddelka skupščine občine v Trziču nam je povedal, da je voznja in hoja preko mostu dovoljena samo na lastno odgovornost! Na to opozarja tudi posebna tabla. — Jk

Upokojenci so zborovali

Pred nedavnim so se na rednem občnem zboru zbrali gorjanski upokojenci. Na zboru, kjer so pregledali delo društva, se jih je od 378 zbralo okrog 80. Na zboru so za naslednje mandatno obdobje ponovno izvolili stari

odbor in za predsednika še naprej tovariša Šubica. Dogovorili so se tudi, da bo društvo v prihodnje za svoje člane organiziralo več izletov in drugih prireditev.

J. Ambrožič

Kamping Zarica odprt

S 1. majem so odprli letošnjo sezono v kampu Zarica. Na obsežnem prostoru ob reki Savi je v prijetnem in mirnem kotičku prostora za okoli 100 šotorov. Gostom so na voljo dobro

urejene sanitarije s toplo vodo, okrepčevalnica in otroško igrišče. Lani je kamping obiskalo skoraj 3000 gostov, med katerimi so prevladovali Nizozemci, ki so bili polni hvale o urejenosti kampinga. — fr

Zanimiva predavanja

Krajevna organizacija RK Treblja je v letošnji pomladi pripravila več zanimivih predavanj. Predavatelj dr. Bojan Gregorčič je najprej predaval o raku — bolezni 20. stoletja,

ja, o bolezni srca in ožilja, v prihodnjih tednih pa bo zaradi precejšnjega zanimanja spregovoril še o ukrepanju ob poškodbah in nekaterih drugih zanimivih temah. — Jg

Šahovski turnir v Gorenji vasi

Mladinski klub v Gorenji vasi je bil ustanovljen lani. V letu delovanja so uredili prostore in kupili nekaj opreme. Priredili so tudi par mladinskih plesov. Člani kluba so se redno udeleževali sej in seminarjev občinske in republiške konference ZMS. Vendar morajo, žal, ugotavljati, da spoznanj in napotkov niso znali koristno uporabiti. Zato niso brez osnove kritike krajevnih organizacij v Gorenji vasi, da dejavnost kluba sloni na shajanjih in zabavi. Člani kluba so zato sklenili izdelati načrt dela in ga tudi izvajati. V počastitev meseca mladosti bodo pripravili šahovski turnir. K sodelovanju vabijo mladinske aktivne in klube iz vse škofjeloške občine. Turnir bo 21. maja v klubu v Gorenji vasi. — lb

GRADITELJI, POZOR!**Novo v gradbeništvu!**

Trgovsko podjetje
MERKUR
veleželeznica Kranj

organizira 12. maja ob 15.30 v prostorih Gorenjskega sejma Kranj demonstracijo novih proizvodov za gradnjo.

Demonstracije bodo opravljali naslednji proizvajalci:

1. »LIP« Bled
● ISO-SPAN opeka — oblikovniki oziroma »hiša v paketu«
2. »SALONIT« Anhovo
● nove kritine iz salonita v različnih barvah
3. »DALMACIJA CEMENT« Split
● plošče iz mavca namesto notranjega ometa
4. »GLIN« Nazarje
● okna z najnovejšim roto okovjem
5. »JUGOKERAMIKA« Zagreb
● sanitarna keramika tip »Diana« v različnih barvah

Priporočamo se za vaš obisk!

MERKUR KRANJ

PROMETNO
HOTELSKO
TURISTIČNO
PODJETJE
VIATOR
LJUBLJANA

Poslovna enota Jesenice

razglašuje naslednja prosta delovna mesta:

a) ZA NEDOLOČEN ČAS

1. upravnika

penziona Špič v Gozd Martuljku

2. več voznikov avtobusov

3. več avtokleparjev

b) ZA DOLOČEN ČAS (LETNA SEZONA) V HOTELU ŠPIK V GOZD MARTULJKU

4. več KV natakarjev

5. več KV kuharjev

6. več kuhinjskih pomočnic

7. več sobaric

Pogoji:

- pod 1.: hotelska šola ali VK delavec gostinske stroke;
pod 2.: KV delavec prometne stroke;
pod 3., 4. in 5.: poklicna šola v stroki;
pod 6. in 7.: končana osemletka, praksa zaželeni.

Poskusno delo je določeno s pravilnikom o sistematizaciji delovnih mest. Poslovna enota stanovanj nima, za gostinske delavce pa so zagotovljene samske sobe.

Kandidati naj se prijavijo s pismenimi vlogami in kratkim opisom dosedanjih zaposlitev v 10 dneh po objavi razglašene na naslov: VIATOR, poslovna enota Jesenice, Titova 67

PETROL Ljubljana
poslovna enota Ljubljana

razglašuje prosta delovna mesta

2 avtonegovalcev

za bencinski servis Kranj-Zlato polje

Pogoji:

PK delavec-mehanic z vozniškim izpitom B kategorije, v poštev pridejo kandidati z odsluženim vojaškim rokom.

Kandidati naj pošljejo svoje ponudbe na naslov: Petrol, poslovna enota Ljubljana, Ljubljana, Prešernova c. 42.

Tekmovanje osmih razredov osnovnih šol še vedno traja. Najuspešnejše razrede čakajo zanimive nagrade. Več zbranih novih naročnikov v domačem kraju — daljši izlet

**nagrada
za vaš
razred**

Ničesar še ni izgubljenega. Tekmujte in zbirajte nove naročnike. Vsak dan je vrstni red drugačen. Se vedno se lahko uvrstite med najboljše. Zbirajte naročnike v domačem kraju. Pošiljajte naročilnice na naslov: revija m, Nazorjeva 1, 61000 Ljubljana.

Tekmujte vztrajno, znašli se boste med najboljšimi, nagrade vas še vedno čakajo.

Razpisna komisija podjetja

INSTALACIJE

Škofja Loka

razpisuje delovno mesto

direktorja

(ni reelekcija)

Poleg splošnih pogojev, ki zagotavljajo smotno gospodarjenje, razvoj podjetja in krepitev samoupravljanja, ter dovoljujejo opravljati delo na tem delovnem mestu, morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

visoka ali višja izobrazba elektro, ekonomske, strojne, pravne ali organizacijske smeri z 2-letno prakso na vodilnih ali vodstvenih delovnih mestih v gospodarstvu ali
srednja izobrazba elektro ali ekonomske smeri, z 5-letno prakso na vodilnih ali vodstvenih delovnih mestih v gospodarstvu.

Kandidati naj pisмено prijavo pošljejo razpisni komisiji podjetja do 23. maja, iz katere bo razvidna izobrazba, dosedanje delo in zaposlitev.

Druge informacije v zvezi z razpisom, lahko dobe kandidati osebno v podjetju. Delovno mesto je treba zasedeti 1. julija.

mali oglasi

PRODAM

Prodam leseno STENSKO OBLOGO (lamberijo) okrog 120 m². Ogled je v petek, 12. maja, ob 9. uri na Cesti Staneta Zagorja 19 v Kranju 2491

Prodam brejo KRAVO, dobro mlekarico. Praprotna Polica 18, Cerklje 2460

Prodam ročno SLAMOREZ-NICO in KUPIM nad štiri mesece brejo TELICO. Kržišnik Jakob, Gorenja ravan, Poljane nad Škofjo Loko 2492

Prodam 400 kosov OPEKE monta 12. Cuderman, Bašelj 40, Preddvor 2493

Prodam kuhinjsko pohištvo. Kranj, Gregorčičeva 14 2494

Prodam ZAZIDLJIVO PARCELO in 8 let starega KONJA. Zapoge 20 2495

Prodam motorno KOSILNICO BCS in krmilni KROMPIR. Breg ob Savi 36, Kranj 2496

Prodam sodobno KUHINJSKO POHIŠTVO. Rajgelj Vinko, Kutinova ulica 12, Orehek, Kranj 2497

Izdaja in tiska CP »Gorenjski tisk« Kranj, Ulica Moša Pijade — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 stavba občinske skupščine. — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135 — Telefoni: redakcija 21-835, 21-860; uprava lista, malooglasna in naročniška služba 22-152. — Naročnik: letna 32, polletna 16 din, cena za eno številko 50 para. Mali oglasi: beseda 1 din, naročniki imajo 10 % popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

Prodam DESKE 20 in 50 mm. Mesec Peter, Zabnica 1 2498

Prodam črnega dolgodlakega OVČARJA iz meteorološke postaje Triglav — Kredarica. Zvokelj, Kidričeva 18, Kranj 2499

Prodam SKOBELJNI stroj za železo, delovne dolžine 200 x 70 cm. Ogled v Senčurju, Mlakarjeva 25 2500

Prodam suhe BOROVE PLOHE. Rupa 11, Kranj 2501

Prodam rabljeno STRESNO OPEKO. Cater, Gregorčičeva 15, Kranj 2516

KUPIM

Kupim malo rabljen GUMI VOZ. Naslov v oglašnem oddelku 2502

Kupim traktorski KULTIVATOR z devetimi peresi in ježem. Kalan Janez, Suha 4, Kranj 2503

Cenjene kmetovalce, gozdne posestnike, tesarje, zasebne žagarje itd. obveščamo, da odkupujemo po ugodnih cenah ZAMANJE in KRAJNIKE smreke in jelke brez lubja za potrebo papirne industrije. Po dogovoru oskrbimo tudi prevoz. Za vse informacije se obračajte na naslov: GORJANA MEDVODE, 61215 Medvode, telefon 061-71-068 2393

MOTORNA VOZILA

Prodam dobro ohranjen osebni avto WARTBURG. Informacije na telefon 21-451 Kranj 2504

Prodam R 4 (katreco), tip 1967 ali zamenjam za novejši VW z doplačilom. VW tudi kupim. Ogled vsako dopoldne, razen nedelje. Luskovec Franc, Strahinj 49, Naklo 2505

Prodam avto VW, letnik 1964. Stražiška 29, Kranj 2506

Kupim R 4 ali R 6, letnik 1970—1971, ali PRINCA 1200 C isti letnik. Luskovec Alojz, Strahinj 49, Naklo 2507

Zamenjam dobro ohranjen FIAT 1300 za 750. Jelendol 4, Tržič 2508

Prodam osebni avto R 10, letnik 1970. Osterman Franc, Luže 5, Senčur 2509

Prodam dobro ohranjen ZASTAVO 750, letnik 1968. Cesta talcev 21, Škofja Loka 2510

Poceni prodam osebni avto FORD TAUNUS 17 M karavan, letnik 1961/63 in FIAT 750, letnik 1966. Poizve se pri Torkarju Tonetu, avtoličarstvo Lesce, Begunjska n. h. 2511

Prodam dobro ohranjen FIAT 750, letnik 1964. Ogled popoldne. Vrtačnik Jože, Kurltova 9, Senčur 2517

ZAPOSLOTVE

Sprejemem DELAVCA za cementarsko obrt. Likozar, Benedikova 18, Kranj 2512

POSESTI

Prodam GOZD in TRAVNIK v Šmartnem pri Cerkljah. Poizve se v Zapogah 20 2513

IZGUBLJENO

Izgubil se je majhen črn PES Muri. Najditelja prosim, da ga vrne v Cerklje št. 56 2514

OSTALO

Izjavljam, da nisem plačnila dolgov, ki bi jih napravila moja hčerka Štular Zdenka, Moša Pijade 5, Kranj. Pečecnik Jožefa, Moše Pijade 5, Kranj 1515

ČESTITKE

PAGONU MILANU, profesorju defektologije čestitamo za odlično opravljen diplomski izpit. Kolegice in kolegi Posebne osnovne šole Kranj 2518

Kranj CENTER

10. maja premiera amer. barv. filma AVTOSTOPAR KA ob 16., 18. in 20. uri

11. maja amer. barv. film ESKADRILA SMRTI ob 16., 18. in 20. uri

12. maja amer. barv. film ESKADRILA SMRTI ob 16. in 20. uri, ob 18. uri nastopa DUSKO LOKIN

Kranj STORŽIČ

11. maja amer. CS film ALI LJUBITE BRAHMSA? ob 16., 18. in 20. uri

12. maja amer. barv. film AVTOSTOPAR ob 16., 18. in 20. uri

Tržič

10. maja premiera amer. barv. CS filma NA POTI V SHILOH ob 18. in 20. uri

11. maja amer. barv. CS film MOJE PESMI — MOJE SANJE ob 17. in 20. uri

12. maja amer. barv. CS film NA POTI V SHILOH ob 18. in 20. uri

Kamnik DOM

10. maja amer. CS film ALI LJUBITE BRAHMSA? ob 18. in 20. uri

11. maja amer. barv. film LJUBEZENSKA ZGODBA ob 18. in 20. uri

12. maja amer. barv. CS film MOJE PESMI — MOJE SANJE ob 17. uri, ob 20.15 nastopa DUSKO LOKIN

Škofja Loka SORA

10. maja italij. barv. film AGENT 077 — KRVAVA MARY ob 18. in 20. uri

11. maja italij. barv. film AGENT 077 — KRVAVA MARY ob 20. uri

12. maja amer. barv. film SAMSON IN DALILA ob 17.30 in 20. uri

Železniki OBZORJE

10. maja franc. barv. film MALE VRLINE, VELIKI GREHI ob 20. uri

12. maja italij. barv. film AGENT 077 — KRVAVA MARY ob 20. uri

Radovljica

10. maja angl. barv. film BARQUERO ob 20. uri

11. maja amer. barv. film ALARM SATELIT 02 ob 20. uri

12. maja franc.-italij. barv. film MACKA Z DEVETIMI REPI ob 20. uri

Jesenice RADIO

10. maja franc. barv. film DOVOLJENJE ZA UBIJANJE

11. maja amer. barv. CS film ORLOVSKO GNEZDO

12. maja amer. film STO TEŽAV STANA IN OLIA

Jesenice PLAVZ

11. maja amer. film JOHN IN MARY

12. maja amer. film JOHN IN MARY

Dovje Mojstrana

10. maja amer. barv. CS film RYANOVA HCI

Kranjska gora

11. maja franc. barv. film DOVOLJENJE ZA UBIJANJE

Javornik DELAVSKI DOM 10. maja amer. film JOHN IN MARY

SREDA, 10. maja, ob 16. uri za šolski center Iskra — Ivan Cankar: ZA NARODOV BLAGOR.

CETRTEK, 11. maja ob 16. uri za red DIJASKI II. — I. Cankar: ZA NARODOV BLAGOR.

Hortikulturno društvo Kranj vas vabi na 10. redni občni zbor, ki bo v sredo, 10. maja, ob 18. uri v dvorani doma JLA. Na občnem zboru bodo prikazani barvni diapozitivi nekaterih lepih vrtov iz Kranja in okolice.

KINO STORŽIČ KRANJ

bo na željo kinoobiskovalcev ponovno predvajal ameriški barvni cinemascope film

MOJE PESMI — MOJE SANJE

Predstave: sobota, 13. maja ob 18. uri
nedelja, 14. maja ob 16. uri — ZADNJIČ.

ljubljanska banka

V 84. letu nas je za vedno zapustil naš dragi

Pavel Logonder

Jerga iz Žabnice

Pogreb bo v četrtek, 11. maja, ob 16. uri izpred hiše žalosti na pokopališču v Zabnici.

Zalujoči: žena Antonija, hčerke Marinka, Tončka, Dora z družinami, brat in sestre ter drugo sorodstvo

XXII. MEDNARODNI GORENJSKI SEJEM OD 4. DO 15. AVGUSTA

nesreče

ZANESLO AVTOMOBIL

V Bistrici pri Naklem je v soboto, 6. maja, popoldne zaradi neprimerne hitrosti na mokri cesti začelo zanašati osebni avtomobil nemške registracije, ki ga je vozil Ratko Đorđević. Pri tem je njegov avtomobil zaneslo na levo stran ceste, kjer je trčil v osebni avtomobil Ivana Posedija iz Ljubljane. V nesreči so bili voznik Posedi in sopotnika lažje ranjeni. Škode na avtomobilih je za 30.000 din.

PREKRATKA VARNOSTNA RAZDALJA

V Bistrici pri Naklem se je v soboto, 6. maja, popoldne pripetila še ena prometna nesreča. Voznica osebnega avtomobila Matilda Jekovec iz Ziganje vasi pri Trziču je zaradi prekratke varnostne razdalje v Bistrici na mostu, kjer je bila zapora ceste, trčila v stoječi avtomobil Anice Stresen iz Rakeka, tega pa je odneslo še v avtomobil Jožeta Muleja iz Radovljice. V nesreči je bila lažje ranjena Cvetka Sorli iz Trziča, sopotnica v avtomobilu Jekovčeve. Škode na vozilih je za 12.500 din.

ZADEL PEŠCA

V nedeljo, 7. maja, nekaj po polnoči je na cesti drugega reda v vasi Visoko pri Kranju voznik osebnega avtomobila Andrej Ziberna iz Kranja iz neznanega vzroka zapeljal na levo stran ceste in tam s prednjim levim blatnikom zadela Tomaža Zalarja z Visokega. V nesreči ranjenega pešca so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

NENADOMA PRED AVTOMOBIL

Na cesti drugega reda v Selcah nad Skofjo Loko je v nedeljo, 7. maja, dopoldne Marija Jelenc, stara 61 let, z Golice, nenadoma stopila pred osebni avtomobil Jožeta Oblaka iz Skofje Loke. Voznik zaradi prekratke razdalje ni mogel ustaviti in je Jelenčovo zadela. Bila je lažje ranjena. L. M.

Akcija AMZJ in RK

Pomoč na cesti

V soboto, 5. maja, so na Republiškem odboru Rdečega križa Slovenije podelili 18 slovenskim zdravnikom posebne kovčke s sanitetno opremo za brezplačno nudenje prve pomoči na cestah in turističnih kampih. Gre za akcijo Rdečega križa in Avtomoto zveze Jugoslavije, da bi se izboljšala prva pomoč ob nezgodah ali drugih obolenjih na cestah. Zdravniki prostovoljci, ki bodo imeli te komplete v vrednosti 2000 din, bodo imeli na svojih vozilih tudi posebno nalepko AMZJ in RK. Zdravniki bodo komplete lahko dopolnjevali

brezplačno v lekarnah na račun AMZJ. Razdelitev 18 kompletov zdravnikom prostovoljcem je seveda šele začetek pri razširjanju te vrste pomoči na javnih cestah in v objektih za počitek in rekreacijo. Ščasnoma, ko bo na voljo denar za nakup novih kompletov sanitetnega materiala, bo pripravljeno nuditi brezplačno nujno medicinsko pomoč na cesti še več zdravnikov prostovoljcev. Zanimanje za te komplete je veliko, saj doslej zdravniki na cesti niso mogli nuditi prve pomoči dostikrat zato, ker za to niso bili opremljeni.

ljubljska banka

Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustila naša draga mama, stara mama in tašča

Marija Pravst upokojenka

Pogreb drage pokojnice bo v sredo, 10. maja, ob 16. uri izpred mrliške vežice na kranjsko pokopališče.

Zalujoči: hčerki Ivanka in Minka z družinama in drugo sorodstvo

Kranj, 8. maja 1972

Iz deroče reke rešil otroka

Pred nekaj dnevi je Drago Škaper iz Preske pri Trziču rešil iz deroče Tržiške Bistrice 2 leti in 6 mesecev starega otroka Ivana Palikiča. Pri igri ob vodi je otroku spodrsnilo in je padel v skoraj meter globoko in deročo reko. Otroka je voda odnesla približno 400 metrov do naselja Trajbah. Ko je Drago Škaper zagledal v vodi otroka, se je poglaval v naraslo Bistrico. Ko je prinesel otroka na breg, mu je nemudoma nudi umetno dihanje. Otroka so nato prepeljali v zdravstveni dom, koder mu je bila nudena še zdravniška pomoč.

Za to dejanje je občinski odbor RK Trzič predlagal komisiji za odlikovanja pri SO Trzič, da bi tovariš Drago Škaper prejel posebno priznanje in odlikovanje predsednika SFRJ maršala Tita.

— jp

Požar

V ponedeljek, 8. maja, popoldne je izbruhnil požar na stanovanjskem poslopju Andreja Krajnika v Godešiču št. 11. Goreti je začelo na podstrešju, kjer je bila spravljena krma in strelja. Ogenj je uničil ostrežje, pogorela pa je tudi vsa krma. Škode je za okoli 50.000 din. Požar so pogasili gasilci iz Skofje Loke in Godešiča. Vzrok požara je verjetno otroška igra z ognjem.

Prvenstvo SRS v vaterpolu

Zimski bazen bo 13. in 14. maja prizorišče letošnjega zimskega prvenstva SRS v vaterpolu. Nastopili bodo: tri ekipe Triglava, Koper, Iskra, Vodo-

vodni stolp, Kamnik, Radovljica, Neptun (Celje).

Ekipe bodo razdeljene v dve kakovostni skupini. —dh

Solidne uvrstitve Kranjčanov

Na povabilo celovškega atletskega kluba KLC se je manjša skupina AK Triglava udeležila tradicionalnega prvomajskega mitinga. Poleg domačinov in Kranjčanov so se tekmovanja udeležili tudi atleti in atletinje iz Budimpešte, Beograda, Zagreba, Celja in drugod. V tej elitni družbi so se Kranjčani odrezali dokaj dobro: Dušan Pre-

zelj je zmagal v skoku v višino z 201 cm, Prestorjeva in Udovč sta bila tretja v teku na 400 m in skoku v daljino. Darko Prezelj in Paplerjeva sta bila četrta v skoku v višino oziroma metu diska. Marko Prezelj je bil z rezultatom 185 cm v skoku v višino peti, v skoku v daljino pa je bil Krumpak sedmi z rezultatom 616 cm. D. Z.

Matjašič zmagovalec prvomajskega turnirja

V počastitev 1. maja in dneva mladosti je občinski sindikalni svet Kranj v sodelovanju s SK Borec organiziral šahovski brzoturnir, na katerem je nastopilo 34

tekmovalcev. Vrstni red: 1. Matjašič, 2. Vojčič, 3. Šmid, Naglič, Jovič, 6. Požar in Gavrič. V prvi tolažilni skupini je zmagal Stagar, v drugi pa Veselič. V. G.

Svoboda : ZS Kranj 5,5 : 2,5

V počastitev 1. maja so se na Javorniku v prijateljskem šahovskem srečanju pomerili šahisti domače Svobode in šahovske sekcije zveze slepih Kranj. Zmagala je ekipa zveze slepih s 5,5 : 2,5.

Posamezni rezultati: Matja-

šič : Renko 1:0, Djordjevič : Mensinger remi, Anželič : Jordan 1:0, Stagar : Tomšič 1:0, Druvenšek : Zajmovič 1:0, Drinovc : Berce remi, Doroslavec : Jama 0:1, Matinčič : Cesnik 1:0. M. Živulović

OD NEDELJE DO NEDELJE

NOGOMET — V nedeljskem kolu v ZCNL so Triglavani z dobro igro v gosteh odpravili Adria, LTH je bil poražen v Tolminu, Jeseničani pa so kar s petimi goli razlike izgubili tekmo s Primorjem.

Rezultati: Tolmin : LTH 4:2 (3:1), Adria : Triglav 2:5 (1:1), Primorje : Jesenice 7:2 (2:0).

Pari prihodnjega kola: Triglav : Litija, LTH : Hrastnik, Jesenice : Adria.

ODBOJKA — V II. ZOL so Jeseničani tokrat gostovali v Zenici, kjer so morali priznati premoč Brezi. V moški republiški ligi pa je Kamnik z odlično igro v Celju premagal Gaberje, jeseniški Kovinar pa je ostal praznih rok v igri proti Trebnjem. V ženski ligi so Kamničanke na domačem terenu izgubile z Ljubljano, medtem ko so bile Jeseničanke proste.

Rezultati: Breza : Jesenice 3:0, Gaberje : Kamnik 0:3, Trebnje : Kovinar 3:0; ženske: Kamnik : Ljubljana 1:3.

Pari prihodnjega kola: Jesenice : Modriča, Kamnik : Novo mesto, Elektrokovina : Kovinar; ženske: Gaberje : Jesenice, Kamnik je prost.

KOLESARSTVO — V Mariboru se je končala letošnja dirka Alpe-Adria. V končni uvrstitvi sta Kranjčana Hvasti in Žagar na 17. oziroma 29. mestu. Med ekipama pa je Sava zasedla 12. mesto.

—dh

Krepka zmaga Triglava

Nad 100 tekmovalcev iz sedmih slovenskih klubov se je tokrat v zimskem bazenu pomerilo za posameznične in moštvene naslove na zimskem prvenstvu SRS. Ilirija, v katere vrstah je precej odličnih plavalcev, se ni pojavila v Kranju, medtem ko so Ljubljanci štartali le s pionirsko ekipo.

V ekipnem delu tekmovalci so krepko zmagali plavalci Triglava, medtem ko so v posameznih disciplinah pri ženskah vsa prva mesta pobrale Kranjčanke.

Rezultati — moški: 100 m kravl: 1. Kramberger (Koper) 58,8, 2. Milovanovič (Triglav) 59,8, 3. Bertok (Koper) 1:01,2;

100 m hrbtno: 1. Valcel 1:08,3, 2. Balant (oba Fužinar) 1:08,6, 3. Kramberger (Koper) 1:11,1; **200 m mešano:** 1. Milovanovič (Triglav) 2:29,3, 2. Valcel (Fužinar) 2:31,9, 3. J. Slavec (Triglav) 2:33,8; **400 m kravl:** 1. Milovanovič 4:41,0, 2. J. Slavec (oba Triglav) 4:49,9, 3. Balant (Fužinar) 4:52,4; **100 m delfin:** 1. A. Slavec (Triglav) 1:05,3, 2. Zavec (Fužinar) 1:06,6, 3. T. Slavec (Triglav) 1:08,7; **100 m prsno:** 1. Grošelj (Triglav) 1:13,8, 2. Zavrl (Fužinar) 1:15,0, 3. T. Slavec (Triglav) 1:16,4; **4 x 100 m kravl:** 1. Triglav (A. Slavec, J. Slavec, Smid, Milovanovič) 4:10,2, 2. Koper 4:10,2, 3. Fužinar 4:20,7.

Ženske: 400 m kravl: 1. Pečjak (Triglav) 5:25,0, 2. Oman 5:38,5, 3. Korzika (oba Ljubljana) 5:44,3; **100 m delfin:** 1. Porenta (Triglav) 1:20,2, 2. Hodej (Rudar) 1:23,5, 3. Ferlin (Fužinar) 1:23,5; **100 m prsno:** 1. Svarc 1:20,0, 2. Mandeljc 1:21,1, 3. Pajtnar (vse Triglav) 1:21,8; **100 m kravl:** 1. Pečjak (Triglav) 1:09,4, 2. Kramberger (Koper) 1:09,6, 3. Markovič (Ljubljana) 1:12,1; **100 m hrbtno:** 1. Porenta (Triglav) 1:16,2, 2. Hodej (Rudar) 1:17,4, 3. Svarc (Triglav) 1:18,2; **200 m mešano:** 1. Svarc 2:47,0, 2. Pečjak 2:53,3, 3. Mandeljc (vse Triglav) 2:54,0; **4 x 100 m kravl:** 1. Triglav (Skubic, Porenta, Svarc, Pečjak) 4:51,4, 2. Triglav II 4:59,7, 3. Koper 4:59,7.

Ekipni vrstni red: 1. Triglav 21217, 2. Fužinar 17792, 3. Koper 15557, 4. Ljubljana 9991, 5. Rudar 3771, 6. Neptun 3517, 7. Celulozar 1803.

Tokrat so se izkazali mladi plavalci, ki so skoraj v vseh disciplinah postavljali nove slovenske rekorde za mladince in pionirje.

D. Zumer

D. Humer

Pokal Cerkno 72 v Radovljico

Sredi prejšnjega tedna je bil po idrijskih ulicah tradicionalni tek za pokal Cerkno 72. Tekmovanje je pripravila komisija za splošni ljudski odpor in razvijanje revolucionarnih tradicij pri občinskem komiteju zveze mladine Idrije skupaj z mladinskim klubom Idrija. Sodelovalo je osem moških ekip in ena ženska ekipa.

Med moškimi ekipami so bili prvi mladinci občinskega komiteja zveze mladine Radovljica, druga je bila ekipa tovarniškega komiteja Veriga Lesce, tretja pa ekipa mladincev škofješke gimnazije.

Ekipa občinskega komiteja zveze mladine Radovljica je ta pokal osvojila že drugič.

A. Z.

Lesce : Domžale 2 : 2

V republiškem ekipnem finalu v šahu za pokal Maršala Tita je gorenjski prvak SD Lesce igral neodločeno s SD Domžale. Rezultati: Roblek : Ivačič 0:1, Sterle : Karnar 1:0,

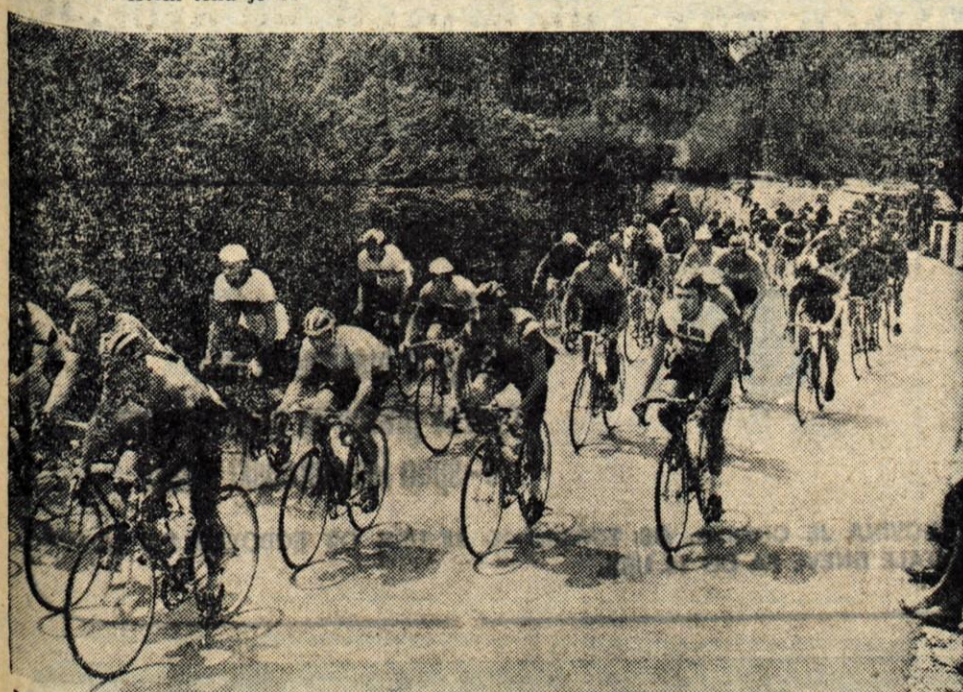
Mali : Lorbek 0:1, Harinski : Trebušak 1:0.

Zaradi boljšega rezultata na prvih treh deskah se je ekipa Domžal uvrstila med 8 najboljših ekip v Sloveniji. D. S.

Atleti prihajajo v formo

Rezultati zadnjih tekmovalcev dokazujejo, da kranjski atleti prihajajo v zaželeno formo. Čeprav je dež v soboto dobro namočil atletske naprave na stadionu Stanka Mlakarja, nekaterih posameznikov ni motilo, da ne bi dosegli najboljših letošnjih in tudi osebnih rezultatov. Vsekakor je bila najkvalitetnejša disciplina tekmovalca 200 m za člane, kjer je Milek pretekel progo v času 22,2 kar je nov gorenjski rekord za člane. V istem teku je Ci-

ril Ravnikar dosegel čas 22,7, kar je tudi boljše od starega gorenjskega rekorda. Pri moških so se še odlikovali Satler z zmagama v metu diska in kladiva, Konc pri skoku s palico, kjer je preskočil višino 405 cm, Kavčič v teku na 800 m ter Prezelj Dušan v troskoku. Med dekleti sta bili najuspešnejši prekaljena Metka Papler in Zagar Ema in mlada talentirana tekačica Prestor Ljuba.

Na letošnji dirki Alpe-Adria je bil v končni uvrstitvi Kranjčan Hvasil 17., Zagar pa 29. — Foto: F. Perdan

Ekipa Gimnazije je le zaradi boljše razlike v golih postala letošnji gorenjski prvak. Od leve proti desni stojijo: Malavašič, Kuhar, M. Planinšek, R. Planinšek, Farčnik, čepijo: Svegelj, Gašperlin, Avsec, Vidic.

Gorenjska vaterpolska liga

Gimnazija prvak

S šestim kolom se je končalo letošnje prvo gorenjsko prvenstvo v vaterpolu. Po zanimivih borbah je prvo mesto osvojila ekipa Gimnazije, ki je le zaradi boljše razlike v golih osvojila gorenjski naslov pred Iskra. Na odličnem tretjem mestu so pionirji Triglava. Razveseljivo je, da je tekmovalje potekalo v odlični organizaciji Triglava in da sta nastopili tudi ekipi Radovljice in Kamnika.

Rezultati zadnjega kola: Iskra : Triglav 9:4, Gimnazija : Radovljica 16:0, Borec : Kamnik 7:6.

Lestvica:

Gimnazija	6	5	0	1	59:18	10
Iskra	6	4	2	0	35:21	10
Triglav	6	4	0	2	51:35	8
Vodovodni stolp	6	3	1	2	42:15	7
Radovljica	6	1	1	4	23:57	3
Borec	6	1	1	4	32:66	3
Kamnik	6	0	1	5	15:45	1

Najboljša strelca prvenstva sta Stariha (Triglav) ter Z. Malavašič (Gimnazija) z 21 zadetki, sledijo pa Svegelj (Gimnazija) 17, M. Malavašič (Iskra) ter P. Brinovec (Borec) 16.

—dh

Gorenjska nogometna liga

Sava proti cilju

Med tednom in v nedeljo so člani v gorenjski nogometni ligi odigrali dve koli. Za presenečenje so poskrbeli nogometaši Naklega, ki so na domačem igrišču odvzeli vodeči Savi dragoceno točko. Nogometaši Stražišča pa so nato v gosteh konkurentu v Trzinu pobrali obe točki.

Rezultati: Trzin : Predvor 3:0, Predoslje : Podbrezje 4:0, Naklo : Sava 2:2, Bohinj : Ranch boys 1:3, Senčur : Kropa 5:3, Alples : Lesce 2:2, Trboje : Podbrezje 3:1, Predoslje : Ranch boys 1:3, Senčur : Alples 4:3, Trzin : Sava 1:2, Bohinj : Lesce 0:2, Naklo : Kropa 2:2.

Lestvica:

Sava	19	14	4	1	73:13	32
Senčur	20	15	2	3	84:28	30
Ranch boys	19	13	4	2	59:19	30
Trzin	19	13	3	3	72:80	29
Naklo	20	11	3	6	62:29	25
Lesce	19	8	5	6	49:40	21
Kropa	19	8	3	8	53:61	19
Alples	20	8	2	10	46:46	18
Predoslje	20	7	1	12	42:60	15
Trboje	19	4	4	11	37:53	12
Predvor	19	5	2	12	27:50	12
Bohinj	20	2	1	17	24:79	5
Podbrezje	20	0	2	18	16:146	2

V pionirski ligi — A skupina so bili doseženi naslednji rezultati: Predoslje : Senčur 0:4, Predvor : Triglav 5:0, LTH B : Sava B 3:0. V vodstvu je Senčur s 14 točkami.

P. Novak

1+3

Zaradi prekinitve dela v leški pekarni so v ponedeljek v zgornjem koncu Gorenjske dobili z zamudo in iz drugih pekarn kruh le bolnišnica in jugoslovanska ljudska armada. Številne gospodinjice, gostinski obrati, hoteli, restavracije, delavci, šolske kuhinje, so ostali brez kruha.

Niso bili redki, ki so razumeli in odobraval tako skrajni ukrep, drugi pa so menili, da bi vseeno preje lahko najavili, da v ponedeljek ne bo kruha.

22-letna Metka Sušin, ki vsak dan kupuje kruh za družino, je povedala:

»Kmalu po sedmi uri sem se prepričala, da ni kruha. Takoj sem se spomnila na pisanje v časopisih, v kakšnih težavah so peki. Mislim, da res ni prav, da so takšne razlike v cenah kruha. V Ljubljani ga na primer že lep čas dražje kupujejo kot tukaj. Res je, da razlike med Ljubljano in Gorenjsko v ceni kruha niso velike, verjamem pa, da to pekarni povzroča težave. Zato se kar strinjam z njihovimi zahtevami, ki so jih izrazili na tak način. Jaz bom danes pač sama spekla kruh. Še dobro, da je kvasa dovolj.«

Vanda Boštjančič, ki v osnovni šoli opravlja dolžnost ravnateljice šole, je rekla, da so otroci v ponedeljek ostali brez šolske malice.

»Večina še ni vedela, da ne bo kruha in zato malice niso prinesli s seboj.

Mi pa v tako kratkem času za tristo otrok tudi nismo mogli nič narediti. Vsak dan namreč potrebujemo okrog 25 kilogramov kruha. Lahko rečem, ga doslej z leško pekarno nikdar nismo imeli nobenih težav. Vedno smo bili zelo zadovoljni. Da se je danes to naredilo pa tudi razumem, saj imamo tako najcenejši kruh. Moti me le to, brala sem namreč, da bodo do 15. maja počakali, če se bodo do takrat rešile njihove najhujše težave. Prav bi bilo, da bi se držali tega roka, nerodno pa je tudi, da niso prej povedali, da kruha ne bo. Kruh je le kruh.«

V Golf hotelu, kjer so imeli v ponedeljek 60-odstotno zasedenost, jih pomanjkanje kruha ni presenetilo. »V našem hotelu moramo vedno imeti na zalogi nekaj kruha,« pravi vodja kuhinje Kristina Matjašič. »Tokrat smo imeli v rezervi oljni, ajdov in rženi kruh. Zato gostje pomanjkanja niso občutili. Dopoldne pa smo že sami spekli kruh. Da se je danes to pripetilo, me prav nič ne preseneča. Res je, da kruh pri nas še vedno pomeni življenje. Tu se pač nekaj časa prav gotovo še ne bo kaj dosti spremenilo. In če je že tako, menim, da bi moral biti odnos vseh do njilovega problema drugačen.«

A. Zalar

V ponedeljek v radovljjski in jeseniški občini ni bilo kruha

(Nadalj. s 1. strani)

izvedelo malo čez polnoči, vodstvo podjetja Žito pa dobro uro in pol kasneje. Začela so se pojasnjevanja in pogovori. Predstavniki vodstva podjetja so tako kot na zadnjem sestanku ponovno pojasnjevali, da zaradi prevelikih cen kruha ni moč povečati osebnih dohodkov, da so v občinah seznanjeni z njihovo zahtevo po kompenzaciji do odmrznitve cen in da so vse pekarske enote v podjetju končale prvo četrtletje z izgubo.

Delavci v pekarni pa so zahtevali, da pridejo predstavniki obeh občin in so postavili naslednje pogoje:

Osebnih dohodkov naj se od 1. maja naprej povečajo za 30 odstotkov.

Od 1. junija naprej naj se uresniči tarifni pravilnik po samoupravnem sporazumu, tako da bodo kalkulativni osebni dohodki tudi dejanska osnova za osebne dohodke.

Od 1. maja dalje naj se nočno delo obračunava s 40-odstotnim dodatkom.

Najkasneje do 1. januarja 1973 naj se ukine nočno delo. Če pa to do takrat ne bo mogoče, naj se po tem nočno delo obračunava s 75-odstotnim dodatkom.

Odpravi naj se sezonsko nedeljsko dežurno delo.

Osebnih dohodkov za mesec april niso pravilno obračunali, zato naj se ponovno pregledajo in pojasnijo.

Na podlagi teh zahtev so se v razpravi sporazumeli, da bodo v podjetju pregledali možnosti za povečanje osebnih dohodkov na podlagi določil samoupravnega sporazuma. Hkrati pa so o problematiki začeli razpravljati tudi v jeseniški in radovljjski občini. Vodstvo občinskega sindikalnega sveta v Radovljici je sklicalo okrnjen politični aktiv (nekateri predstavniki radovljjske občine so namreč v ponedeljek zgodaj zjutraj odpotovali v Beograd), na Jesenicah pa se je tudi sestal politični aktiv.

Ob 11. uri dopoldne so se delavci končno sporazumeli s predstavniki vodstva podjetja. Izračuni so pokazali, da na podlagi samoupravnega sporazuma lahko povečajo osebne dohodke za okrog 10 odstotkov. Večje povečanje trenutno namreč ni možno zaradi tako imenovanega faktorja stimulacije, ki je določen v sporazumu in bodo zato osebne dohodke lahko bolj povečali, ko bodo ustvarili večji dohodek. To pa je seveda povezano tudi s ceno kruha.

Dogovorili so se, da bo do ukinitve nočnega dela prišlo takoj, ko bo dosežen ustrezen sporazum na Gorenjskem. Prav tako so se dogo-

vorili, da ob nedeljah v sezoni leška pekarna ne bo več dostavljala (in tudi ne pekla) kruha in drugih izdelkov.

Pojasnjeno je bilo, da bodo v vseh gorenjskih občinah pospešeno nadaljevali razgovore, da bi do odmrznitve cen občine zagotovile denar, s katerim bi nadomestili razliko med sedanjo in predlagano novo ceno kruha. Tako, ko se bodo o tem sporazumeli z občinami oziroma ko bo prišlo do odmrznitve cen, pa bo v kombinatu stekla razprava o novem pravilniku o izplačevanju osebnih dohodkov.

S takšno trenutno rešitvijo so se delavci nazadnje strinjali in zagotovili, da bodo v ponedeljek zvečer spet začeli peči kruh in iako poskrbeli, da zgornji del Gorenjske v torek ne bo brez kruha.

K temu poročilu o poteku dogodkov dodajmo še to, da so v razpravah z delavci v pekarni sodelovali predstavniki vodstva kombinata Žito in vodstva leške pekarnice ter predstavniki vodstva občinskega sindikalnega sveta Radovljica in Jesenice. Razen tega so se ta dan sestali tudi predstavniki jeseniške in radovljjske občinske skupščine.

Vodstvo podjetja pa je nazadnje uspelo zagotoviti kruh iz drugih pekarn za bolnišnico in jugoslovansko ljudsko armado.

A. Zalar

OBIŠČITE NAS V NOVI TRGOVINI NA REČICI

NUDIMO VAM

vrata vseh vrst
obloge iz masivnega lesa
opazne plošče za gradbeništvo
iso - span lesobetonski zidaki

TRGOVINA JE ODPRTA: OB TORKIH DO 18. URE, OB SOBOTAH DO 12. URE, OSTALE DNEVE PA DO 14. URE.

Naslov: TRGOVINA Lip blad - REČICA, tel. 77-328, int. 9